

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNY AGROBIZNES”



TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

KARTA INFORMACYJNA *)

DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA BEZPIECZNY AGROBIZNES

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§1 ust. 3-9, § 2, § 3, § 9, § 10, § 11, § 15, § 16, § 17, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 31, § 32, § 34, § 35, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 44, § 46, § 47, § 48, § 49, § 50, § 51, § 52, § 53, § 54, § 55, § 57, § 59 ust. 2, § 61, Klauzula nr 1, Klauzula nr 2, Klauzula nr 3, Klauzula nr 4, Klauzula nr 5, Klauzula nr 6, Klauzula nr 7, Klauzula nr 8, Klauzula nr 9, Klauzula nr 10, Klauzula nr 11, Klauzula nr 12, Klauzula nr 13, Klauzula nr 14.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 4, § 9 ust. 6, § 10 ust. 8 i 10, § 16, § 17 ust. 2-4, § 18, § 19, § 21 ust. 3, 4, 6, 7, § 22, § 24 ust. 4-6, § 25 ust. 3-4, § 26 ust. 3-5, § 27, § 28, § 30 ust. 3, § 31 ust. 2-4, § 32 ust. 2-4, § 33, § 35 ust. 3-10, § 36, § 38 ust. 2-9, § 39, § 40 ust. 2-3, § 41, § 42, § 43, § 44 ust. 2-9, § 47 ust. 3-5, § 48 ust. 3-6, § 49 ust. 4-7, § 50 ust. 3-7, § 51 ust. 3-5, § 52 ust. 2-8, § 53 ust. 3-7, § 54 ust. 2-4, § 55, § 56, § 57 ust. 2-4, § 58, § 60, § 61, Klauzula nr 1 ust. 2-4, Klauzula nr 2 ust. 2-8, Klauzula nr 3 ust. 2-6, Klauzula nr 4 ust. 2-6, Klauzula nr 5 ust. 4-6, Klauzula nr 6 ust. 2-5, Klauzula nr 7 ust. 2-7, Klauzula nr 8 ust. 4-7, Klauzula nr 9 ust. 3-5, Klauzula nr 10 ust. 3, Klauzula nr 11 ust. 2-5, Klauzula nr 12 ust. 2-7, Klauzula nr 13 ust. 1-2, Klauzula nr 14 ust. 2-5.

*) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Spis treści

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1	Postanowienia ogólne	3
§ 2	Definicje	4
§ 3	Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	6
§ 4	Ogólne wyłączenia z zakresu ubezpieczenia	6
§ 5	Zawarcie umowy ubezpieczenia	6
§ 6	Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	6
§ 7	Składka ubezpieczeniowa	7
§ 8	Obowiązki Towarzystwa	7
§ 9	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	7
§ 10	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego	8
§ 11	Wypłata odszkodowania	8
§ 12	Roszczenia regresowe	9
§ 13	Rozpatrywanie reklamacji	9
§ 14	Rozwiązywanie sporów	9

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ

ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK ZAKRES STANDARDOWY (all risks)

§ 15	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	9
§ 16	Zwrot kosztów dodatkowych	9
§ 17	Suma ubezpieczenia	10
§ 18	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym	10
§ 20	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	11

ZAKRES ROZSZERZONY

§ 24	A. Ubezpieczenie szyb, kolektorów słonecznych i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia	12
§ 25	B. Ubezpieczenie mienia od dewastacji	13
§ 26	C. Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz stałych elementów wykończeniowych budynków od kradzieży – Przedmiot i zakres ubezpieczenia	13
§ 27	Suma ubezpieczenia	13
§ 28	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem	13
§ 29	Minimalne wymagane zabezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem	13
§ 30	Dodatkowe obowiązki Ubezpieczającego	14
§ 31	D. Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez rozmrożenie (zepsucie)	14
§ 32	E. Ubezpieczenie sprzętu rolniczego w ruchu	15
§ 34	F. Ubezpieczenie sprzętu rolniczego od kradzieży poza siedliskiem	15
§ 35	G. Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od padnięcia i obou z konieczności wskutek choroby	15
§ 38	H. Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym (cargo)	16

ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ – ZAKRES STANDARDOWY

§ 40	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	17
§ 41	Zwrot kosztów dodatkowych	17
§ 42	Suma gwarancyjna	17
§ 43	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	17
§ 44	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	18
§ 45	ZAKRES ROZSZERZONY	18
§ 46	A. Odpowiedzialność cywilna pracodawcy	18
§ 47	B. Odpowiedzialność cywilna najemcy nieruchomości	18
§ 48	C. Odpowiedzialność cywilna najemcy rzeczy ruchomych	18
§ 49	D. Odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych	19
§ 50	E. Odpowiedzialność cywilna za podwykonawców	19
§ 51	F. OC kontraktowa	19
§ 52	G. OC za produkt rolno-spożywczy	19
§ 53	H. Odpowiedzialność cywilna za przeniesienie chorób zakaźnych zwierząt	20

ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 54	Przedmiot i miejsce ubezpieczenia	20
§ 55	Zakres ubezpieczenia	20
§ 56	Wysokość świadczeń	20
§ 57	Suma ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa	20
§ 58	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	20
§ 59	Dodatkowe obowiązki Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia	21
§ 60	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości świadczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	21
§ 61	TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW „BEZPIECZNY AGROBIZNES”	21

Klauzule dodatkowe

1.	Klauzula – Automatyczne pokrycie	22
2.	Klauzula – Dodatkowe koszty działalności	23
3.	Klauzula – Gotówka w lokalu	23
4.	Klauzula – Sprzęt elektroniczny poza miejscem ubezpieczenia	23
5.	Klauzula – Przepięcia	23
6.	Klauzula – OC z tytułu prowadzenia usług agroturystycznych	24
7.	Klauzula – OC z tytułu uczestnictwa w wystawach	24
8.	Klauzula – OC wzajemne	24
9.	Klauzula – Akty terrorystyczne	24
10.	Klauzula – Reprezentanci	24
11.	Klauzula – Katastrofa budowlana	24
12.	Klauzula – OC z tytułu zanieczyszczenia środowiska	25
13.	Klauzula – Ubezpieczenie słomy złożonej w stogi na terenie gospodarstwa rolnego	25
14.	Klauzula – Przeniesienie mienia	25

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze „Ogólne warunki ubezpieczenia „Bezpieczny AgroBiznes”, zwane dalej „OWU”, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej „Towarzystwem”, z przedsiębiorcami, tj. osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie będącą osobą prawną na zasadach określonych tymi warunkami.
2. Umowy ubezpieczenia Towarzystwo zawiera z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami nie będącymi Członkami Towarzystwa.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą odnotowane w umowie ubezpieczenia lub w dodatkowych klauzulach do umowy ubezpieczenia pod rygorem ich nieważności.
4. Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia OWU dotyczące Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 i 10 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do doręczenia Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na żądanie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
8. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia wyraził na to zgodę.
9. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne przepisy prawa powszechnie obowiązujące.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- 1) **akt terrorystyczny** – działanie jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy, i/lub groźby ich użycia, popełniony z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego,
- 2) **awaria** – stan niesprawności:
 - a) wynikający z przyczyn wewnętrznych pochodzenia optycznego, elektrycznego, elektronicznego, mechanicznego, hydraulicznego lub pneumatycznego, w szczególności będący wynikiem przekroczenia stanu granicznego,
 - b) spowodowany błędem projektowym, wadą produkcyjną (wykonania, montażu), wadą materiału, niewłaściwą eksploatacją, zużyciem technicznym, zużyciem lub wyjątkowymi warunkami otoczenia (warunkami niezgodnymi z zaleceniami producenta), uniemożliwiający prawidłowe funkcjonowanie lub uruchomienie,
- 3) **budowla** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem nie będący budynkiem wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiący całość techniczną i użytkową, w tym wiaty, ogrodzenia, bramy, podjazdy, zewnętrzne zbiorniki na gaz płynny lub ścieki, słupy oświetleniowe,
- 4) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, posiadający pozwolenie na użytkowanie, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz z instalacjami, urządzeniami budowlanymi, tj. urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem oraz ze stałymi elementami wykończeniowymi stanowiącymi całość techniczną i użytkową,
- 5) **dewastacja** – celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia przez osoby trzecie,
- 6) **deszcz nawalny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 3, ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze się pod uwagę stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez deszcz nawalny, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono jego działanie,
- 7) **dozór** – czynności wynikające z zawartej umowy dotyczące ochrony mienia realizowane w formie bezpośredniej ochrony fizycznej w miejscu ubezpieczenia, wykonywane przez pracowników firmy ochrony mienia lub pracowników Ubezpieczonego,
- 8) **działalność rolnicza** – działalność wytwórcza i usługowa w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- 10) **franszyza redukcyjna** – ustalona kwota o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania,
- 11) **gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, leśnych, gruntów pod stawami oraz gruntów pod zabudowaniami, niezależnie od powierzchni, stanowiący własność lub będący w posiadaniu Ubezpieczonego,
- 12) **gotówka** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne,
- 13) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 14) **graffiti** – zabrudzenie poprzez pomalowanie, bez zgody Ubezpieczonego, całości lub części powierzchni ubezpieczonego mienia różnego rodzaju napisami lub rysunkami,
- 15) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów, w wyniku nagłej samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ściany, podłogi, sufity, przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych, a także awaria instalacji,
- 16) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia oraz Poszukujący ochrony ubezpieczeniowej,
- 17) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymaganych zabezpieczeń określonych w OWU:
 - a) po uprzednim usunięciu siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza, lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek kradzieży z włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku,
 - b) w których sprawca ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem, że opuszczenie budynku lub lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń,
- 18) **kradzież stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku** – zabór wskazanego mienia w celu przywłaszczenia, po uprzednim usunięciu go siłą lub przy pomocy narzędzi,
- 19) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich,
- 20) **lokal** – przestrzeńdzielona trwałymi ścianami, stanowiąca, funkcjonalną lub gospodarczą całość, stanowiąca część budynku,
- 21) **miejsce strzeżone** – teren ogrodzony parkanem z siatki drucianej lub murowanym, względnie żelbetowym płotem, oświetlony w porze nocnej, objęty całodobową bezpośrednią ochroną fizyczną; wyjazd z miejsca strzeżonego powinien być zabezpieczony przez cały dzień zamkniętą bramą lub innym urządzeniem jak szlaban, kolczatka, łańcuch; w zakresie ubezpieczenia cargo za miejsce strzeżone uznaje się także miejsce (obszary, obiekty, urządzenia) chronione przez pracowników ochrony poprzez działania mające na celu niedopuszczenie do wstępu osób nieuprawnionych oraz działania zapobiegające przestępstwom i wykroczeniom przeciwko mieniu w tym miejscu,
- 22) **mienie prywatne pracowników** – odzież, obuwie, przedmioty osobistego użytku oraz narzędzia i materiały pracowników Ubezpieczonego niezbędne do wykonywania pracy zleconej przez Ubezpieczonego z wyłączeniem wartości pieniężnych oraz pojazdów,
- 23) **nakłady inwestycyjne** – koszty poniesione w związku z modernizacją, adaptacją, remontem budynku i lokalu poniesione w celu dostosowania do rodzaju prowadzonej działalności lub podniesienia standardu,
- 24) **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, zaistniałe w okresie odpowiedzialności Towarzystwa, w wyniku którego Ubezpieczony doznał obrażeń ciała lub które spowodowały zgon; w rozumieniu OWU za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zawał serca i udar mózgu, jaki wystąpił u Ubezpieczonego,
- 25) **osoba bliska** – małżonek, małżonka, konkubent, konkubina, dzieci w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie, pasierb, rodzice, rodzeństwo, ojczym, macocha, teść, zięć, synowa, dziadkowie, wnuki oraz osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z Ubezpieczonym,
- 26) **osoba trzecia** – każdy podmiot niebędący Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym,
- 27) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany działalnością człowieka,
- 28) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zawałenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalności człowieka,
- 29) **padnięcie** – śmierć zwierzęcia wskutek choroby,
- 30) **podwykonawca** – osoba fizyczna nie będąca pracownikiem Ubezpieczonego w rozumieniu OWU oraz osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną posiadająca zdolność prawną, której Ubezpieczony jako wykonawca rzeczy lub usługi powierzył na podstawie umowy cywilnoprawnej wykonanie w całości lub w części tej rzeczy lub usługi,
- 31) **powódź** – zalanie terenu w następnym:
 - a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych,
 - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
 - c) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm,
- 32) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 33) **pracownik** – osoby zatrudnione przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę, stażyści, wolontariusze, praktykanci, jak również osoby, którym Ubezpieczony zlecił posługiwanie się ubezpieczonymi rzeczami, ich pilnowanie lub dozór miejsca ubezpieczenia,
- 34) **przedmioty i środki nietrwale** – mienie do własnego użytku Ubezpieczonego, tj. przedmioty służące do bieżącej pracy oraz środki przeznaczone do zachowania higieny i czystości, nie będące środkami trwałymi lub obrotowymi,
- 35) **przepięcie** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej, powodująca uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia,
- 36) **rabunek** – zabór mienia w celu przywłaszczenia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub innej osoby uprawnionej przez Ubezpieczonego do sprawowania nadzoru nad przedmiotem ubezpieczenia, lub z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności,

- 37) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo,
- 38) **rolnicza maszyna samojezdna** – maszyna rolnicza ruchoma, mająca własne źródło energii mechanicznej, wykorzystywane zarówno do przemieszczania maszyny, jak i do napędu jej elementów roboczych (np.: kombajn zbożowy lub siewkarnia polowa samojezdna),
- 39) **siedlisko** – działka lub działki pod zabudowaniami wchodzącymi w skład gospodarstwa rolnego (budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami lub ich częściami i urządzeniami służącymi działalności rolniczej), obejmującą także przestrzeń komunikacyjną (podwórze, dojazdy) oraz ogród przydomowy,
- 40) **silny wiatr** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s stwierdzonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze się pod uwagę stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, świadczący wyraźnie o działaniu silnego wiatru; pojedyncze szkody przyjmujące się za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono jego działanie,
- 41) **sporty o charakterze wyczynowym** – sporty, uprawiane celem osiągnięcia we współzawodnictwie na imprezach sportowych jak najlepszych wyników oraz materialnych korzyści; także każdy sport uprawiany zawodowo, w tym ćwiczenia i rywalizacja na treningach,
- 42) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty, których uprawianie wiąże się z działaniem w warunkach dużego ryzyka utraty życia lub zdrowia takie jak: alpinizm (także wspinaczka skałkowa i lodowa), baloniarstwo, udział w wyprawach i ekspedycjach do rejonów o ekstremalnych warunkach przyrodniczych lub klimatycznych, eksploracja jaskiń, jazda ekstremalna: pojazdem mechanicznym lub rowerem lub na nartach, lotnictwo, nurkowanie, paralotniarstwo, motolotniarstwo, skoki bungee, spadochroniarstwo, spływy górskie, sporty motorowe i motorowodne, sporty walki, szybownictwo, parkour, rafting, zorbing, cliff jumping, rock jumping;
- 43) **sprzęt elektroniczny** – zainstalowane lub przenośne urządzenie działające w oparciu o technologię mikroprocesorową wraz z obudową oraz okablowaniem niezbędnymi do jego funkcjonowania, dla którego pozytywnie zakończone zostały testy próbne, chyba że nie były wymagane przez producenta, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia,
- 44) **sprzęt rolniczy** – (środki mechanizacji rolnictwa) – część środków technicznych w rolnictwie, obejmująca maszyny, ciągniki rolnicze, narzędzia i urządzenia stosowane do wykonywania czynności i zbiegów technologicznych w procesie produkcji rolniczej (np.: kombajny, siewkarnie polowe, prasy, agregaty uprawowe, kultywatory, kosiarki, opryskiwacze, rozrzutniki, sadzarki, siewniki, pługi, pługiofrezarki, brony, opielacze, ładowacze, wyrzucacze, głębosze, przyczepy, naczepy, urządzenia do mechanicznego udoju, taśmociągi, dmuchawy, itp.),
- 45) **stałe elementy wykończeniowe budynków** – zainstalowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez ich uszkodzenia lub bez uszkodzenia substancji budynku lub bez użycia narzędzi:
- powłoki malarskie,
 - okładziny podłóg, ścian i sufitów, sufity podwieszane,
 - przegrody, ścianki działowe,
 - okna i drzwi wraz z ościeżnicami i zamknięciami, kraty, rolety, itp.,
 - urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym baterie, piece, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujki alarmu),
- 46) **stan graniczny** – stan, w którym został wyczerpany potencjał eksploatacyjny i dalsze użytkowanie jest niemożliwe,
- 47) **stopień zużycia** – określona w procentach zmiana stanu technicznego ubezpieczonego mienia, zależna od okresu eksploatacji, jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów i elementów,
- 48) **suma ubezpieczenia lub gwarancyjna** – górna granica odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia; suma ubezpieczenia określona jest w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia,
- 49) **system na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest w oparciu o szacowaną maksymalną szkodę, jaka może powstać wskutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia,
- 50) **system sum stałych** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie najwyższej dziennej wartości mienia lub rodzaju mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia,
- 51) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 52) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, na skutek zdarzeń ubezpieczeniowych objętych ubezpieczeniem,
- 53) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, takie jak: materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby (tj.: opakowania materiały eksploatacyjne i pomocnicze), wytworzone lub przetworzone produkty gotowe, albo znajdujące się w toku produkcji półprodukty, towary nabyte w celu sprzedaży, ziemiopłody, materiały i zapasy zgromadzone i przechowywane w gospodarstwie rolnym, jeśli nie są zaliczane do maszyn, urządzeń i wyposażenia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz zwierzęta gospodarskie, nie będące przedmiotami i środkami nietrawnymi,
- 54) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zawierająca z Towarzystwem umowę ubezpieczenia, która zobowiązana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 55) **ubezpieczony** – podmiot, na którego rachunek zawarta została umowa ubezpieczenia na podstawie OWU,
- 56) **ubój z konieczności** – szkoda, gdy lekarz weterynarii stwierdził na piśmie, że:
- istniało uzasadnione prawdopodobieństwo padnięcia zwierzęcia w najbliższym czasie wskutek choroby,
 - zwierzę utraciło całkowicie przydatność użytkową – wskutek zapadnięcia na nieuleczalną chorobę,
 - agresywność zwierzęcia na skutek choroby zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi obsługujących to zwierzę,
- 57) **udar mózgu (TIA – transient ischaemic attack)** – trwale, trwające minimum 24h, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegające nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczyń krwionośnych lub zaburzeń przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok), z wyjątkiem przemijających epizodów krążeniowo-mózgowych, trwających krócej niż 24 godziny i niepozostawiających trwałych następstw neurologicznych,
- 58) **uderzenie pioruna** – następstwa bezpośredniego wyładowania atmosferycznego na środek transportu w którym znajduje się ubezpieczone mienie,
- 59) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie statku powietrznego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku,
- 60) **wartość mienia:**
- księgową brutto** – księgową wartość początkową mienia, z uwzględnieniem obowiązujących przeszacowań, bez odpisów amortyzacyjnych,
 - odtworzeniową** – wartość odpowiadającą kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego ale nie ulepszonoego:
 - dla budynków, budowli i nakładów inwestycyjnych – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem takich samych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów,
 - dla maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz sprzętu elektronicznego – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, gatunku i jakości z włączeniem kosztów transportu, montażu, demontażu i cła,
 - rynkową** – wartość najbardziej prawdopodobna cena mienia możliwa do uzyskania na rynku,
 - rzeczywistą** – wartość odtworzeniową pomniejszona o stopień zużycia technicznego,
 - wytworzenia** – wartość odpowiadająca sumie kosztów materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia,
- 61) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego typu zbiorników, warunkiem uznania zdarzenia za spowodowane wybuchem jest, aby ściany naczyń i zbiorników uległy zniszczeniu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego będącego pod ciśnieniem zewnętrznym,
- 62) **wypadek środka transportu** – nagłe działanie siły mechanicznej na pojazd w chwili zetknięcia pojazdu z innymi pojazdami, przedmiotami, ziemią, zwierzętami lub osobami znajdującymi się poza pojazdem,
- 63) **zawał serca – (infarctus myocardi)** martwica fragmentu mięśnia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie, sugerujące chorobę niedokrwienną serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla świeżego zawału serca oraz podwyższony poziom enzymów sercowych; wszystkie powyższe objawy muszą wystąpić łącznie,
- 64) **zdarzenie ubezpieczeniowe (zdarzenie):**
- w ubezpieczeniu mienia oraz sprzętu elektronicznego** – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyną zewnętrzną,

niezależną od woli Ubezpieczonego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę objętą zakresem ubezpieczenia,

- b) **w ubezpieczeniu OC** – działanie lub zaniechanie, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia, powodujące szkodę na osobie lub rzeczową; w przypadku wątpliwości co do powstania szkody za datę powstania zdarzenia powodującego szkodę na osobie przyjmuje się dzień pierwszego badania lekarskiego stwierdzającego powypadkowe obrażenia ciała lub rozstrój zdrowia,
 - c) **w ubezpieczeniu NNW** – wystąpienie nieszczęśliwego wypadku w okresie ubezpieczenia,
- 65) **zwierzęta gospodarskie** – bydło, konie, trzoda chlewna, owce i kozy.

Przedmiot umowy ubezpieczenia

§ 3

1. Przedmiotem umowy ubezpieczenia na podstawie OWU może być ubezpieczenie:
 - 1) mienia:
 - a) będącego własnością Ubezpieczonego, bądź znajdującego się w jego posiadaniu na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego i użytkowane do prowadzenia działalności rolniczej,
 - b) nie będącego własnością Ubezpieczonego, przeznaczonego do sprzedaży lub w celu wykonania usługi, na podstawie właściwych dowodów przyjęcia,
 - 2) odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia,
 - 3) następstw nieszczęśliwych wypadków.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków jest możliwe, gdy Ubezpieczający wykupi w Towarzystwie ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym, określonym w § 15-23.
3. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za zdarzenia ubezpieczeniowe powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze wskazanym w OWU w postanowieniach dotyczących ubezpieczonego mienia, a w przypadku ubezpieczenia NNW także poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ogólne wyłączenia z zakresu ubezpieczenia

§ 4

1. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego, osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym,
 - 2) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczonego, osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada względem słuszności,
 - 3) wyrządzone przez Ubezpieczonego, osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, w stanie po użyciu alkoholu, po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
 - 4) powstałe wskutek samowolnego przerwania lub nie podjęcia pracy przez Ubezpieczonego lub jego pracowników; z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Postanowienia ust. 1 mają zastosowania do ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk oraz NNW, natomiast do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zastosowanie mają wyłączenia zakresu odpowiedzialności w § 44.
3. Wyłączenia zawarte w ust. 1 pkt 1 i 2 mogą zostać ograniczone poprzez zastosowanie za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Klauzuli reprezentantów.
4. Towarzystwo nie odpowiada także za szkody:
 - 1) powstałe w następstwie działań wojennych, rewolucji, niepokoїв społecznych, blokady dróg, konfiskat, strajków, zamieszek, rozruchów, sabotażu lub manifestacji,
 - 2) powstałe w następstwie aktów terrorystycznych, tj. działania jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działających samodzielnie, jak i w imieniu lub w powiązaniu z jakąkolwiek organizacją lub rządem, z włączeniem użycia siły lub przemocy i/lub groźby ich użycia, popełnionych z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych, z zamiarem

wywarcia wpływu na jakikolwiek rząd i/lub wywołania chaosu, uczucia zagrożenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego,

- 3) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych bez względu na przyczynę i źródło ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
 - 4) górnicze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, lub szkody powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
 - 5) spowodowane ciągłą emisją dymu,
 - 6) powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, powodującej konfiskatę, zarekwirowanie, nacjonalizację, przejęcie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu właściwych organów administracyjnych lub sądowych,
 - 7) związane z działaniami w Internecie włączając w to umowy zawierane przez Internet, intranet, extranet lub za pośrednictwem stron internetowych Ubezpieczonego, jego adresu internetowego lub poprzez przesyłanie poczty elektronicznej lub dokumentów przy wykorzystaniu elektronicznych środków przekazu,
 - 8) powstałe niedopełnienia obowiązków określonych w § 9 i 10 lub wynikających z zawartej umowy ubezpieczenia lub z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie tych obowiązków miało wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.
5. Towarzystwo nie pokrywa również grzywnien i kar administracyjnych lub sądowych oraz innych kar o charakterze pieniężnym, w tym również o charakterze karnym oraz o charakterze środków karnych takich jak przepadek, obowiązek naprawienia szkody, nawiązka, świadczenie pieniężne.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

§ 5

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku Ubezpieczającego sporządzonego w formie pisemnej na formularzu Towarzystwa.
2. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia wniosko-polisą lub innym dokumentem ubezpieczenia.
3. Towarzystwo może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji lub dokumentów niezbędnych do oceny ryzyka, w tym przeprowadzenia oględzin i wykonania dokumentacji zdjęciowej mienia oraz miejsca ubezpieczenia.

Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa

§ 6

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, chyba że strony umówiły się inaczej.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono się inaczej.
3. Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy w terminie 30 dni jeżeli nie jest przedsiębiorcą lub w terminie 7 dni, jeżeli jest przedsiębiorcą, licząc od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
4. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zajścia takiego zdarzenia druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym.
5. Towarzystwo może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym jeżeli Towarzystwo ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.
6. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezaplacenie w terminie kolejnej raty składki ubezpieczeniowej powoduje ustanie odpowiedzialności Towarzystwa, jeżeli po upływie terminu płatności Towarzystwo wezwało Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. Odpowiedzialność Towarzystwa kończy się:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,

- 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub rozwiązania umowy ubezpieczenia,
 - 3) z chwilą zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że Ubezpieczający przeniósł na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia,
 - 4) z dniem wypłaty odszkodowań lub świadczeń w wysokości równej sumie ubezpieczenia/gwarancyjnej lub limitu odpowiedzialności udzielonego na dany zakres udzielanej ochrony.
5. Wypłata odszkodowania lub odszkodowań w wysokości równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności na dany rodzaj mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialności w części dotyczącej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzi i stanowi całkowite spełnienie świadczenia z tytułu tej części umowy ubezpieczenia.
 6. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga pisemnego potwierdzenia przez Towarzystwo.
 7. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę tego przedmiotu, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
 8. W razie przejścia praw z umowy ubezpieczenia zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
 9. W razie zmian organizacyjnych obejmujących Ubezpieczonego, a polegających na podziale, wydzieleniu lub utworzeniu przez Ubezpieczonego lub z udziałem Ubezpieczonego nowego podmiotu, który przejmie w części lub całości ubezpieczone mienie, Towarzystwo udzieli ochrony ubezpieczeniowej tym podmiotom w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia.
 10. W przypadku cesji praw z umowy ubezpieczenia, a także w przypadku przewłaszczenia na zabezpieczenie ochrona ubezpieczeniowa będzie kontynuowana w zakresie istniejącej umowy ubezpieczenia mienia.
 11. Warunkiem kontynuowania ochrony ubezpieczenia w przypadkach określonych w ust. 8 i 9 jest otrzymanie przez Towarzystwo, nie później niż w ciągu 14 dni od ich ustąpienia, pisemnego oświadczenia Ubezpieczonego o woli kontynuowania umowy ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się w oparciu o obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia taryfę stawek, uwzględniając: okres ubezpieczenia, wysokość sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowy przebieg szkodowy, przedmiot i zakres ubezpieczenia, rodzaj ubezpieczanego mienia, rodzaj stosowanych zabezpieczeń, warunki płatności składki ubezpieczeniowej oraz przeprowadzoną ocenę ryzyka, a dodatkowo w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków liczbę osób objętych ubezpieczeniem.
2. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od określonych w OWU, wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczającym.
3. Na wniosek Ubezpieczającego składka ubezpieczeniowa może być rozłożona na raty.
4. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość wskazane są we wniosko-polisie.
5. W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy niż jeden rok, składka ubezpieczeniowa płatna jest jednorazowo.
6. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty gotówką za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uważa się datę, w której należna składka ubezpieczeniowa lub jej rata została przyjęta przez pracownika Towarzystwa lub agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
7. W przypadku płatności składki ubezpieczeniowej lub jej raty przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kartą płatniczą za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej uznaje się datę zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urzędzie pocztowym lub datę operacji kartą płatniczą pod warunkiem, że na rachunku znajdowały się wystarczające środki pieniężne. W przypadku braku wystarczających środków pieniężnych na rachunku za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub raty składki ubezpieczeniowej uznaje się dzień uznania rachunku Towarzystwa pełną kwotą wymaganą składki ubezpieczeniowej lub raty.
8. Składka ubezpieczeniowa za zawarcie umowy uzupełniającej naliczana jest proporcjonalnie do końca okresu ubezpieczenia przy

- zalożeniu, że składka ubezpieczeniowa za ubezpieczenie wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień udzielonej ochrony ubezpieczeniowej („pro rata temporis”).
9. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 4 pkt 2 lub 3 Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 10.
 10. Wysokość składki ubezpieczeniowej podlegającej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki ubezpieczeniowej rocznej za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
 11. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwiązanie nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
 12. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.

Obowiązki Towarzystwa

§ 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, Towarzystwo informuje: Ubezpieczającego i/lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, a także osobę występującą z roszczeniem, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa i wysokości odszkodowania lub świadczenia oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia. Towarzystwo przekazuje ww. informacje w formie pisemnej lub w inny sposób, o ile dana osoba wyraziła na to zgodę.
2. Jeżeli w terminie określonym w § 11 ust. 2 i 3, Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach braku możliwości zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a jeśli istnieją podstawy także wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
3. Ubezpieczający, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia i poszkodowany mają prawo do informacji związanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym będących podstawą ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa oraz ustalenia okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego, jak również wysokością odszkodowania lub świadczenia za wyjątkiem ograniczeń wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest podać do wiadomości Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczności, o które Towarzystwo pytało przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosko-polisie lub w inny sposób.
2. Jeżeli Ubezpieczający i Ubezpieczony zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek wskazany w ust. 1 ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości.
6. W razie, gdy Ubezpieczający lub Ubezpieczony podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną.
7. Ubezpieczający zawierający umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia.
8. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązany jest do:
 - 1) zawiadamiania o zmianach adresu miejsca ubezpieczenia lub siedziby,
 - 2) podania okoliczności związanych ze zwiększeniem prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego takich jak:
 - a) zmiana profilu i zakresu prowadzonej działalności,
 - b) usunięcie, zmiana stanu lub awaria zabezpieczeń zgłoszonych we formularzu o zawarcie umowy ubezpieczenia,

- c) rozpoczęcie remontu, modernizacji lub przebudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem,
 - d) zakończenie, przerwanie na okres dłuższy niż 30 dni prowadzonej działalności,
 - e) utrata kluczy, sterowników, kart dostępu do miejsca przechowywania ubezpieczonego mienia,
- 3) przestrzegania zastrzeżeń w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa, mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu szkody, a także przepisów prawa powszechnie obowiązującego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących prawa budowlanego, bhp, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, ochrony osób i mienia oraz rachunkowości,
 - 4) utrzymywania ubezpieczonych budynków i budowli w należytym stanie technicznym oraz dbania o dobry stan i sprawne funkcjonowanie wszystkich instalacji, w tym instalacji elektrycznej, grzewczej, systemu ochrony przeciwpożarowej i przeciwkradzieżowej,
 - 5) stosowania się do minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych § 29 ,
 - 6) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego pisemnie zobowiązało go Towarzystwo (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.
9. Ubezpieczony zobowiązany jest:
- 1) prowadzić ewidencję księgową lub wykaz ubezpieczonego mienia wraz z jego charakterystyką i wartością zadeklarowaną do ubezpieczenia; przy czym w razie ubezpieczenia według wartości ewidencyjnej brutto, za powyższą ewidencję może być przyjęta ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi,
 - 2) umożliwić Towarzystwu dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka,
 - 3) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – niezwłocznie przekazać Towarzystwu zawiadomienie o otrzymaniu/wniesieniu pozwu, nakazu zapłaty, orzeczeniu sądu lub wszczęciu postępowania karnego, w terminie umożliwiającym wniesienie środka zaskarżenia lub podjęcia innych czynności przewidzianych prawem.

Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego

§ 10

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub w celu zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne:
 - a) wezwanie w zależności od rodzaju szkody odpowiednich służb ratowniczych,
 - b) powiadomienie Policji: o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji, kradzieży z włamaniem i rabunku, kradzieży stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
 - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 3 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz § 59 ust. 1 pkt 2,
 - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody lub ratowania życia lub zdrowia; Towarzystwo nie może powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
 - 5) w razie kolizji z pojazdem odnotować dane pojazdu, osoby kierującej tym pojazdem, a także numer polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, nazwę i adres ubezpieczyciela w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) – dotyczy to wszystkich uczestników kolizji,
 - 6) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków); Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
 - 7) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
 - 8) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
2. W przypadku powstania szkody w zwierzętach wskutek padnięcia lub uboju z konieczności Ubezpieczony zobowiązany jest ponadto:
 - 1) niezwłocznie powiadomić o tym fakcie Towarzystwo, nie później jednak niż następnego dnia roboczego od daty jej powstania lub uzyskania o niej wiadomości,
 - 2) niezwłocznie wezwać lekarza weterynarii w celu wydania opinii ustalającej przyczynę szkody,
 - 3) w ciągu 7 dni od dnia padnięcia lub skierowania na ubój z konieczności dostarczyć do Towarzystwa opinię lekarza weterynarii o przyczynach padnięcia lub skierowania zwierzęcia na ubój z konieczności.
 3. Dodatkowo, w przypadku skierowania zwierzęcia na ubój z konieczności, Ubezpieczony zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa:
 - 1) opinię uprawnionego pracownika służby weterynaryjnej o przydatności mięsa do spożycia lub przyczyny jego dyskwalifikacji,
 - 2) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę.
 4. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może złożyć również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
 5. W przypadku wystąpienia poszkodowanego z roszczeniem o odszkodowanie w zakresie objętym ubezpieczeniem na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo następnego dnia po otrzymaniu pozwu.
 6. Ubezpieczony jest zobowiązany także informować Towarzystwo, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia dowiedzenia się o wszczętym przeciwko niemu postępowaniu karnym lub administracyjnym, pozostającym w związku z zakresem ubezpieczenia.
 7. Ubezpieczony zobowiązany jest przekazać Towarzystwu orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do zasadności wniesienia środka odwoławczego, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia sądu.
 8. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczeń poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.
 9. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1 pkt 2 Towarzystwo może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie (świadczenie), jeżeli naruszenie spowodowało zwiększenie szkody lub uniemożliwiło Towarzystwu ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.
 10. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia o zdarzeniu otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
 11. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1 Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z powodu niezachowania tych obowiązków.

Wypłata odszkodowania

§ 11

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od

dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.

4. Odszkodowanie jest wypłacane właścicielowi mienia lub osobie przez niego upoważnionej, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Jeżeli dokonana została cesja praw z umowy ubezpieczenia albo ubezpieczone mienie jest przedmiotem zastawu, leasingu, kredytu lub też w inny sposób ograniczone zostało prawo własności, odszkodowanie wypłacane jest podmiotowi uprawnionemu na podstawie odpowiednich umów w sposób wskazany przez ten podmiot.

Roszczenia regresowe

§ 12

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzą na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części, pierwszeństwo w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji

§ 13

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Klientowi przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona przez osobę fizyczną:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. H. Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa, obsługującej Klientów.
3. Reklamacja może być złożona przez osobę prawną lub spółkę nieposiadającą osobowości prawnej:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. H. Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe,
 - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa, obsługującej Klientów,
 - 3) w formie pisemnej na innym trwałym nośniku doręczonym jak w pkt 1, a reklamacje składane pocztą elektroniczną należy przesyłać na adres reklamacje.osobyprawne@tuw.pl.
4. Ze szczegółową informacją dotyczącą trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji przez Towarzystwo można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.
5. Właściwą jednostką organizacyjną Towarzystwa do rozpatrywania reklamacji jest jednostka określona w regulacjach wewnętrznych Towarzystwa, obowiązujących na dzień składania reklamacji.
6. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
7. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 6, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Klientowi informację z wyjaśnieniem przyczyn opóźnienia, ze wskazaniem okoliczności wymagających wyjaśnienia i przewidywanym terminem rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
8. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację na piśmie. Na wniosek Klienta odpowiedź może zostać dostarczona pocztą elektroniczną lub na innym trwałym nośniku.
9. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo reklamacji, Klientom będącym osobami fizycznymi, prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeśli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks

cywilny mają możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.

10. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Rozwiązywanie sporów

§ 14

1. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta będącego osobą fizyczną, poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.
2. W postępowaniu sądowym powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE MIENIA OD WSZYSTKICH RYZYK ZAKRES STANDARDOWY (all risks)

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 15

1. Przedmiotem ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym może być mienie stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością oraz ewidencjonowane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz mienie prywatne pracowników, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zakres standardowy nie obejmuje szkód będących następstwem powodzi.
3. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym może zostać rozszerzone o szkody będące następstwem powodzi.
4. Przedmiotem ubezpieczenia może być wskazane w umowie ubezpieczenia mienie:
 - 1) budynki,
 - 2) budowle,
 - 3) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - 4) sprzęt elektroniczny,
 - 5) środki obrotowe,
 - 6) przedmioty i środki nietrwale,
 - 7) mienie osób trzecich,
 - 8) nakłady inwestycyjne,
 - 9) mienie prywatne pracowników.
5. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w mieniu, o którym mowa w ust. 2, powstałe w wyniku zdarzenia ubezpieczeniowego zaistniałego w siedzisku wskazanym w umowie ubezpieczenia, a także:
 - 1) zwierzęta gospodarskie ubezpieczone są na terenie całego gospodarstwa rolnego,
 - 2) mienie prywatne pracowników ubezpieczone jest w każdym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym pracownik wykonywał pracę zleconą przez Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem postanowień § 4, 18 oraz 19.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 16

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:

- 1) **koszty akcji ratowniczej i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody**
koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub

zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochroną objęte są również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej,

- 2) **koszty działań po szkodzie** koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 17

- W zależności od przedmiotu ubezpieczenia sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie:
 - na sumy stałe:
 - budynki i budowle,
 - maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - sprzęt elektroniczny,
 - środki obrotowe,
 - na pierwsze ryzyko:
 - przedmioty i środki nietrwale,
 - mienie osób trzecich,
 - nakłady inwestycyjne,
 - mienie prywatne pracowników.
- Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego rodzaju mienia według jednej z następujących wartości:
 - dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz sprzętu elektronicznego:
 - odtworzeniowej – pod warunkiem, że ubezpieczone mienie nie jest starsze niż:
 - budynki i budowle, których główne elementy konstrukcyjne i osłonowe wykonano jako murowane lub z prefabrykowanych elementów betonowych – 20 lat,
 - budynki i budowle o konstrukcji innej niż wskazana w lit. a – 10 lat,
 - maszyny i urządzenia – 5 lat,
 - sprzęt komputerowy – 5 lat,
 - wyposażenie – 5 lat,
 - rzeczywistej,
 - księgowej brutto.
 - dla środków obrotowych – cena nabycia lub kosztów wytworzenia, z tym że dla zwierząt:
 - gospodarskich – średnia wartość rynkowa, z zastrzeżeniem lit. b i c,
 - przeznaczonych na opas lub do tuczu – przewidywana maksymalna waga i cena jednostkowa żywca,
 - hodowlanych (zarodowych) lub sportowych – udokumentowana indywidualna wycena,
 - dla przedmiotów i środków nietrwających – cena nabycia lub kosztów wytworzenia,
 - dla mienia osób trzecich – według wartości określonej w dowodzie przyjęcia powiększonej o ewentualnie poniesione koszty usługi, jednak wartość ta nie może być większa niż aktualna wartość rynkowa ubezpieczonego mienia uwzględniająca okres jego użytkowania,
 - dla nakładów inwestycyjnych – wysokość wydatków poniesionych na adaptację budynku,
 - dla mienia prywatnego pracowników – wartość rzeczywista, nie wyższa jednak niż wartość 1.000 PLN przypadająca na jednego pracownika.
- Suma ubezpieczenia dla mienia starszego niż określono w ust. 2 pkt 1 lit. a może zostać określona według wartości odtworzeniowej pod warunkiem udokumentowania przez Ubezpieczającego wykonanych modernizacji i remontów przywracających początkowy stan techniczny danego mienia.
- Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
- Suma ubezpieczenia powinna:
 - uwzględniać podatek VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony nie jest płatnikiem podatku VAT,
 - nie uwzględniać podatku VAT w przypadku, gdy Ubezpieczony jest płatnikiem podatku VAT.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym

§ 18

- Ochrona ubezpieczeniowa mienia od wszystkich ryzyk w zakresie standardowym nie obejmuje:
 - budynków i budowli wraz z mieniem tam się znajdującym:
 - przeznaczonych do rozbiórki,
 - będących w trakcie budowy, modernizacji, przebudowy, remontu, również remontu instalacji, które zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wymagają zgłoszenia do właściwych instytucji, chyba że Towarzystwo zostało powiadomione o tym fakcie i nie zgłosiło zastrzeżeń,
 - w których zakończono lub przerwano prowadzenie działalności na okres dłuższy niż 30 dni, chyba że Towarzystwo zostało powiadomione o tym fakcie i nie zgłosiło zastrzeżeń,
 - tuneli foliowych, wszelkiego rodzaju namiotów oraz mienia znajdującego się w nich,
 - nadziemnych, naziemnych i podziemnych sieci przesyłowych wszelkiego rodzaju (m.in. energetycznych, ciepłowniczych, telekomunikacyjnych),
 - pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowi rejestracji, wyłączenie to nie dotyczy sprzętu rolniczego, gruntów, gleby, upraw rolnych i ogrodnictwa,
 - drobiu w chowie fermowym,
 - zwierząt futerkowych, laboratoryjnych, domowych, ryb,
 - sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia,
 - komputerowych programów i nośników danych oraz danych na nich zawartych,
 - nie stacjonarnych aparatów telefonicznych,
 - wymianie w ramach konserwacji (takich jak np.: głowice, łańcuchy, taśmy, formy, matryce, pasy, opony, części wymiennych ulegających zużyciu podczas ich eksploatacji lub podlegających okresowej wymianie itp.),
 - paliw napędowych, smarów, płynów konserwujących,
 - akt, dokumentów, dzieł sztuki, zdjęć, antyków, przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej, eksponatów, ksiąg handlowych, szkiców, rysunków, rękopisów, planów, projektów, prototypów, danych zawartych na innych nośnikach danych,
 - gotówki, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę gotówki w lokalu,
 - dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę, elektronicznych instrumentów płatniczych, w szczególności kart płatniczych, biletów na środki publicznego transportu zbiorowego, kart telefonicznych,
 - mienia, którego zakup jest potwierdzony fałszywymi dowodami zakupu (stwierdzone na podstawie orzeczenia sądowego jako fałszywe) lub dowodami wystawionymi przez nieistniejące w chwili wystawienia podmioty gospodarcze,
 - środków trwałych, których Ubezpieczony nie posiadał w chwili zawierania umowy ubezpieczenia, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę automatycznego pokrycia.
- O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk nie zostanie rozszerzony ubezpieczenie nie obejmuje:
 - szyb, kolektorów słonecznych i innych przedmiotów szklanych od stłuczenia,
 - mienia od dewastacji,
 - mienia od kradzieży, kradzieży z włamaniem i rabunku,
 - mienia od rozmrożenia,
 - sprzętu rolniczego znajdującego się w ruchu,
 - sprzętu rolniczego od kradzieży poza siedliskiem,
 - zwierząt od padnięcia i uboju z konieczności,
 - mienia w trakcie transportu, podczas załadunku i rozładunku (cargo).
- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód, których rozmiar wraz z kosztami określonymi w § 16, nie przekracza 500 PLN.

§ 19

- Poza wyłączeniami określonymi w § 4 oraz § 18, Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe:
 - w wyniku aktów terrorystycznych, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę aktów terrorystycznych,
 - podczas obsługi mienia przez osobę nie posiadającą wymaganych przepisami prawa powszechnie obowiązującego uprawnień lub przeszkoleń,

- 3) podczas niewłaściwego użytkowania mienia, niezgodnie z przeznaczeniem lub z instrukcją obsługi,
 - 4) w mieniu, w którym w okresie poprzedzającym szkodę nie przeprowadzono wymaganego prawem lub zaleceniami producenta, badania eksploatacyjnego (ogłędzin i przeglądu), o ile miało to wpływ na zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego lub rozmiar szkody,
 - 5) w mieniu podlegającemu obróbce, wytwarzaniu, testowaniu, czyszczeniu, zmianie lub renowacji, podczas konserwacji, naprawy i robót remontowych, a także na skutek wadliwej konserwacji i naprawy – jeśli szkoda powstała bezpośrednio wskutek przeprowadzania tych działań,
 - 6) w wyniku braku bieżącej konserwacji, naprawy lub niedokonywania przeglądów i robót remontowych, o ile miało to wpływ na zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego lub rozmiar szkody,
 - 7) w wyniku niewłaściwego wykonania, montażu, wymontowania, wymiany lub powstałe w trakcie tych prac,
 - 8) w wyniku wad projektowych, materiałowych lub technologicznych,
 - 9) w wyniku błędów technologicznych w produkcji, awarii maszyny lub urządzenia, wad ukrytych,
 - 10) w wyniku wybuchu wywołanego przez Ubezpieczonego,
 - 11) w instalacji podczas przeprowadzania prób ciśnieniowych lub sprawności działania,
 - 12) wskutek sprzeniewierzenia, przywłaszczenia, zaginięcia, braków inwentarzowych, braków wynikających z błędów rachunkowych,
 - 13) w wyniku katastrofy budowlanej, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę katastrofy budowlanej,
 - 14) w wyniku przepięcia, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę przepięć,
 - 15) w wyniku działania prądu mającego inny charakter niż przepięcie np. szkody wynikłe ze stanów awaryjnych lub normalnej pracy instalacji, osprzętu, maszyn i urządzeń, indukcji impulsów napięciowych tj. zwarcia, przeciążenia i innych przyczyn elektrycznych, chyba że w jego następstwie powstał pożar,
 - 16) w wyniku ataku wirusów elektronicznych lub działania hakerów,
 - 17) jako uszkodzenie lub zniszczenie wskutek pomalowania np. graffiti,
 - 18) w wyniku działania procesów chemicznych lub fizycznych, które zachodzą wewnątrz ubezpieczonego mienia, wyłączenie to nie ma zastosowania o ile nastąpił samozapłon lub ich przyczyną są wypadki objęte ochroną ubezpieczeniową,
 - 19) w wyniku naturalnego zużycia i eksploatacji mienia, powolnego działania czynników geologicznych,
 - 20) w wyniku stopniowo postępującego pogarszania naturalnych właściwości mienia, odkształcaniem lub deformacją, powolnym działaniem czynników termicznych i biologicznych (m.in. porostów, grzybów, insektów, bakterii), działaniem chorób oraz szkodników, w tym także szkodników i chorób magazynowych,
 - 21) w wyniku pęknięcia elementów instalacji wodnych spowodowanych ich przemarzeniem,
 - 22) w wyniku cofnięcia się ścieków, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych w instalacji kanalizacyjnej, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania takich zaworów,
 - 23) w wyniku przesiąkania, przenikania wód gruntowych i opadowych przez fundamenty, ściany, posadzki, stropy,
 - 24) w wyniku zalania mienia, działaniem śniegu, gradu oraz deszczu, jeżeli do powstania szkody doszło z powodu złego stanu technicznego dachu i innych elementów budynku, którego konserwacja należała do obowiązków Ubezpieczonego, bądź z powodu nie zabezpieczenia otworów (okien, świetlików itp.),
 - 25) w wyniku działania nagromadzonego śniegu, którego opad nie przekroczył 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się obiekt, określonej według obowiązującej normy polskiej „obciążenie śniegiem” IMiGW; warunkiem uznania szkody jest to aby jego nacisk na dach spowodował uszkodzenie lub zawałenie się elementów nośnych dachu (za elementy nośne dachu uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu, takie jak: fundamenty, ściany nośne, filary, słupy, kolumny, belkowania, belki, stropy, sklepienia, więźby dachowe z wyłączeniem orynnowania),
 - 26) w wyniku działania opadów atmosferycznych w czasie sprzedaży towarów na wolnym powietrzu,
 - 27) w wyniku działania wiatru o prędkości mniejszej niż 17 m/s.,
 - 28) w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub ubezpieczonego mienia odpadami przemysłowymi albo zanieczyszczeniami emitowanymi do otoczenia,
 - 29) w wyniku procesu modyfikacji genetycznej,
 - 30) w wyniku przerwy w świadczeniu usług telekomunikacyjnych
- oraz w dostawie energii elektrycznej, ciepłej, wody, gazu lub innych mediów, z zastrzeżeniem § 31.
2. Ponadto, Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) w mieniu skonfiskowanym lub czasowo przyjętym przez uprawnione organy,
 - 2) w mieniu składowanym niezgodnie z przeznaczeniem lub wymaganiami producenta lub dostawcy,
 - 3) w mieniu pracowników poza miejscem wykonywania pracy zleconej przez Ubezpieczonego,
 - 4) w mieniu przeznaczonym na złom lub do likwidacji,
 - 5) w biżuterii, srebrze, złocie, platynie, w złomie i w sztabach, w nie oprawionych kamieniach szlachetnych i syntetycznych oraz szlachetnych substancjach organicznych nie stanowiących wyrobu użytkowego, z wyjątkiem wyrobów potwierdzonych odpowiednimi certyfikatami oraz dowodem własności z załączonym zdjęciem wyrobu,
 - 6) w mieniu o przekroczonym terminie ważności lub wycofanego z obrotu przed powstaniem szkody,
 - 7) powstałe od uderzenia pojazdem należącym do Ubezpieczonego lub będącego w jego posiadaniu,
 - 8) w mieniu, powstałe w okresie gwarancyjnym i pokrywane przez producenta lub sprzedawcę oraz takie, za które na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego odpowiedzialne są osoby trzecie, takie jak: dostawcy, wytwórcy, sprzedawcy, przewoźnicy, spedytorzy, projektanci lub wykonawcy.
 3. Towarzystwo nie pokrywa kosztów usunięcia wad materiałowych oraz kosztów konserwacji i utrzymania w stanie koniecznym do prawidłowego funkcjonowania mienia oraz zwiększonych kosztów wynikających z braku materiałów potrzebnych do przywrócenia rzeczy do stanu istniejącego przed szkodą.
 4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód pośrednich i zwiększonych kosztów działalności, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę dodatkowych kosztów działalności.
 5. Zakres ochrony nie obejmuje odpowiedzialności za wypadki nie mające wpływu na użyteczność mienia, a pozostawiające wrażenia estetyczne, takie jak: poplamienie, zadrapanie, porysowanie, wgniecenie, wybrzuszenie, odprysnięcie, odpadnięcie części przedmiotu, blaknięcie, wypłowienia, zmiana barwy.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 20

1. Wysokość i rozmiar szkody określa się na podstawie cen z dnia powstania szkody w następujący sposób:
 - 1) dla budynków i budowli – według kosztów naprawy lub odbudowy w tym samym miejscu budynku i budowli z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia lub nowszych technologii, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznie i wpłynie na obniżenie kosztów odbudowy/remontu, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz sprzętu elektronicznego – według kosztów naprawy lub ceny nabycia przedmiotu o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, typu, jakości i rodzaju, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu:
 - a) ubezpieczonych w wartości odtworzeniowej – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej kosztu odtworzenia tego przedmiotu,
 - b) ubezpieczonych w wartości rzeczywistej – jak dla wartości odtworzeniowej, z potrąceniem stopnia zużycia technicznego,
 - c) ubezpieczonych w wartości księgowej brutto – odrębnie dla każdego ubezpieczonego przedmiotu, w wysokości nieprzekraczającej wartości księgowej brutto danej pozycji w ewidencji środków trwałych,
 - 3) dla środków obrotowych oraz przedmiotach i środkach nietrwałych – według kosztów ich zakupu lub wytworzenia wg

cen z dnia szkody, udokumentowanych rachunkiem zakupu lub kalkulacją kosztów wytworzenia, w tym dla zwierząt:

- a) gospodarskich – wartość rynkową, z zastrzeżeniem lit. b i c,
 - b) trzody chlewnej w tuczu lub młodego bydła przeznaczonego na opas lub do odnowienia stada – wartość zwierzęcia ustaloną na podstawie wagi oraz przeciętnej ceny 1 kg żywcza,
 - c) zwierząt hodowlanych lub sportowych – wartość ustaloną wg udokumentowanej indywidualnej wyceny,
- 4) dla mienia osób trzecich przyjętego:
- a) do sprzedaży – według wartości określonej w dowodzie przyjęcia, nie więcej niż wartość rynkowa; wartość nie uwzględnia także marży,
 - b) w celu wykonania usługi – według wartości podanej w dowodzie przyjęcia powiększoną o udokumentowane poniesione usługi, nie więcej niż wartość rynkowa,
- 5) dla nakładów inwestycyjnych – według kosztów naprawy, odbudowy lub remontu z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardów wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
- 6) dla mienia prywatnego pracowników – według kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem stopnia zużycia technicznego lub według wartości rzeczywistej.
2. Dla **mienia w transporcie** za wysokość szkody przyjmuje się:
- 1) w przypadku utraty, ubytku lub uszkodzenia mienia w całości lub w części albo takiego uszkodzenia mienia, że z uwagi na jego właściwości nie nadaje się ono do naprawy – wartość zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia, określoną na podstawie:
 - a) faktury dostawcy, lub
 - b) dowodu wewnętrznego zastępującego fakturę dostawcy, lub
 - c) faktycznych kosztów wytworzenia, lub
 - d) wartości rzeczywistej,
 - 2) w razie uszkodzenia mienia, które nadaje się do naprawy – rzeczywisty koszt naprawy.

§ 21

1. Wysokość odszkodowania za szkodę w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny zakupu/ wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży,
 - 5) koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/ wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży.
2. Jeżeli poszkodowany nie przedstawi rachunku strat wraz z fakturami lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa.
3. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
4. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów ulepszeń i unowocześnień,
 - 3) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
5. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT, jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona z podatkiem VAT.
6. Ustaloną wysokość odszkodowania za szkody w mieniu pomniejsza się o:
 - 1) wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnień z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy,
 - 2) franszyzę redukcyjną w wysokości 200 PLN,
 - 3) udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, jeżeli został ustalony,
7. W przypadku zbiegu odszkodowań z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości szkody w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowań już wypłaconych.

§ 22

1. Jeżeli suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia zawartej w systemie na sumy stałe jest niższa od wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody (tzw. niedoubezpieczenie), wysokość ustalonego odszkodowania ulega zmniejszeniu proporcjonalnie w stosunku, w jakim suma ubezpieczenia określonego przedmiotu ubezpieczenia pozostaje do jego wartości w dniu szkody.
2. Jeżeli niedoubezpieczenie przedmiotu ubezpieczenia nie przekroczy 20% faktycznej wartości tego przedmiotu, wówczas postanowien ust. 1 nie stosuje się.

§ 23

1. Jeżeli Ubezpieczony nie udokumentował uzyskanej ze sprzedaży zdatnego do spożycia mięsa zwierzęcia ubitego z konieczności, wysokość szkody zmniejsza się:
 - 1) w ubezpieczeniu bydła – o 60%,
 - 2) w ubezpieczeniu trzody chlewnej – o 80%,
 - 3) w ubezpieczeniu bydła i trzody chlewnej, w przypadku uznania mięsa za mniej wartościowe lub warunkowo zdatne do spożycia – o 50%,
 - 4) w ubezpieczeniu koni – o 40%.
2. W razie nieudokumentowania sprzedaży skóry zwierząt ubitych z konieczności, odszkodowanie zmniejsza się o wartość skóry według cen stosowanych przez jednostki skupu na danym terenie w dniu powstania szkody.
3. Nie stosuje się odliczeń wartości pozostałości w szkodach powstałych wskutek padnięcia, także skierowania na ubój z konieczności, jeżeli mięso uznane zostało za niezdatne do spożycia, a Ubezpieczony przedstawił pokwitowanie odbioru padliny przez zakład utylizacyjny.

ZAKRES ROZSZERZONY

A. Ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia

§ 24

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody, powstałe w wyniku stłuczenia, rozbicia lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są nieszkodzone oraz zamontowane na stałe:
 - 1) szyby okienne i drzwiowe,
 - 2) oszklenia ścienne i dachowe,
 - 3) szklane przegrody ścienne,
 - 4) szklane, kamienne lub ceramiczne okładziny ścienne,
 - 5) lustra i witraże,
 - 6) elementy szklane lub kamienne stanowiące część składową mebli, gablot, lad chłodniczych,
 - 7) ceramiczne, szklane lub indukcyjne płyty grzewcze,
 - 8) oszklenia reklamowe, rurki neonowe, szyldy ze szkła lub tworzyw sztucznych,
 - 9) szyby kominkowe,
 - 10) akwaria i terraria,
 - 11) oszklenie baterii, kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznychz zastrzeżeniem ust. 6.
3. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) demontażu i montażu rusztowań lub użycia dźwigu, podnośnika, wysięgnika,
 - 2) naprawy uszkodzonych w związku z wybiciem szyby elementów mocujących szybę w ramie i muru uszkodzonego w związku z wybiciem szyby,
 - 3) wykonania napisów, znaków reklamowych lub informacyjnych na przedmiotach objętych ubezpieczeniem,
 - 4) transportu uszkodzonego mienia do miejsca naprawy i z powrotem.
4. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko. Suma ubezpieczenia powinna uwzględniać przewidywane koszty, o których mowa w ust. 3.
5. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia i ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

6. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, zakres ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
- 1) powstałe podczas przewozu, montażu i demontażu ubezpieczonych przedmiotów w czasie prac konserwacyjnych i naprawczych oraz prac remontowych prowadzonych w obrębie ubezpieczonego obiektu,
 - 2) powstałe wskutek porysowania, zadrapania, poplamienia, zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu,
 - 3) powstałe w szkłe stanowiącym osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów) oraz osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji,
 - 4) powstałe w szkłe artystycznym, witrażach zabytkowych, szybach szklarni, oszkleniu oranżerii i inspektów,
 - 5) powstałe w szklanych podłogach i okładzinach podłogowych,
 - 6) będące następstwem niewłaściwego działania urządzeń neonowych,
 - 7) powstałe w pojazdach, maszynach rolniczych i innych środkach transportu,
 - 8) spowodowane niewłaściwym działaniem lub wadą kolektora słonecznego lub innego elementu systemu solarnego.

B. Ubezpieczenie mienia od dewastacji

§ 25

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w wyniku dewastacji.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są:
 - 1) budynki i budowle,
 - 2) urządzenia, maszyny, wyposażenie,
 - 3) sprzęt elektroniczny,
 - 4) środki obrotowe,
 - 5) przedmioty i środki nietrwale,
 - 6) mienie osób trzecich,
 - 7) nakłady inwestycyjne,
 - 8) mienie pracowników.
3. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, zakres ubezpieczenia mienia od dewastacji nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) polegające na stłuczeniu i uszkodzeniu przedmiotów, które mogą zostać ubezpieczone w ramach ubezpieczenia od stłuczenia,
 - 2) powstałe wskutek naklejania lub umieszczania w inny sposób na ubezpieczonym mieniu różnego rodzaju plakatów, ogłoszeń albo tablic,
 - 3) powstałe w pojazdach mechanicznych i sprzęcie rolniczym.

C. Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz stałych elementów wykończeniowych budynków od kradzieży

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 26

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody, powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem i rabunku oraz kradzieży stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być wskazane w umowie ubezpieczenia mienie:
 - 1) stałe elementy wykończeniowe,
 - 2) maszyny, urządzenia, wyposażenie,
 - 3) sprzęt komputerowy,
 - 4) przedmioty i środki nietrwale,
 - 5) środki obrotowe,
 - 6) mienie osób trzecich,
 - 7) nakłady inwestycyjne,
 - 8) mienie prywatne pracowników.
3. Ubezpieczenie nie obejmuje pojazdów mechanicznych, innych niż sprzęt rolniczy.
4. W ramach sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem ochrona obejmuje dokonanie zaboru mienia, z wyłączeniem gotówki, wskutek

kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do budynku lub lokalu do limitu 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 5.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.

5. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową:
 - 1) koszty działań po szkodzie i zabezpieczenia mienia przed zwiększeniem szkody koszty przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 10% sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 20.000 PLN,
 - 2) koszty naprawy zabezpieczeń budynku lub lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie do limitu do 5% sumy ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.

Suma ubezpieczenia

§ 27

Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko oddzielnie dla poszczególnych rodzajów mienia stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem

§ 28

1. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, Towarzystwo nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe wskutek otwarcia zamków, klódek lub innych zabezpieczeń w sposób budzący wątpliwości czy miało miejsce włamanie,
 - 2) polegające na kradzieży stałych elementów wykończeniowych budynku bez uprzedniego ich demontażu z użyciem narzędzi,
 - 3) polegające na kradzieży ogrodzenia lub jego elementów.
2. Zakres ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek niezabezpieczenia mienia zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w § 29 i 30.

Minimalne wymagane zabezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem

§ 29

1. Wszystkie ściany, podłogi, stropy i dachy budynków i lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie wykonane są z materiałów, których zniszczenie, uszkodzenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły. Pomieszczenia wykonane w całości lub części z siatki drucianej, materiałów azurowych, brezentu, tworzyw sztucznych (np. powłoki pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za pomieszczenia należycie zabezpieczone.
2. Wszystkie otwory w ścianach, sufitach, podłogach, dachu są w należyłym stanie technicznym, zamknięte i zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dostęp osób trzecich bez dokonania włamania.
3. Wszystkie drzwi zewnętrzne do budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy.
4. Wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku/lokalu są zamykane na co najmniej:
 - a) dwa zamki wielozastawkowe lub dwie klódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach,
 - lub
 - b) jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony do certyfikacji podmiot,
 - lub
 - c) jeden zamek wielozastawkowy lub jedną klódkę wielozastawkową, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji

Dodatkowe obowiązki Ubezpieczonego

§ 30

- ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia; system alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta.
5. W budynkach, dla których ustanowiono całodobowy dozór wystarczające jest zabezpieczenie drzwi wewnętrznych do lokalu znajdującego się wewnątrz budynku jednym zamkiem wielozastawkowym, elektronicznym zamkiem szyfrowym lub zamkiem otwieranym kartą magnetyczną.
 6. W przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło powinno być dodatkowo unieruchomione przy pomocy zasuw z dołu i z góry od wewnętrznej strony.
 7. Drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki lub zasuw, które można otworzyć bez klucza przez otwór wybity w szybie.
 8. Wszystkie klucze do zamków i kłódek/ karty dostępu/ piloty do zabezpieczeń budynków/lokalu lub do ubezpieczanych pojazdów lub sprzętu rolniczego, powinny być przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i dostępem do nich osób nieuprawnionych. W przypadku zaginięcia lub zagubienia kluczy (również zapasowych) Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznej wymiany zamków na własny koszt.
 9. Wszystkie okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszklone w budynku/lokalu powinny być w należyłym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte.
 10. Wszystkie okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory oszklone w budynkach/lokalach znajdujących się na parterze oraz na kondygnacjach do których jest dostęp z położonych pod/nad nimi lub obok nich tarasów, przybudówek, balkonów, drabinek, drzew, wiatrolapów, daszków, piorunochronów są na całej powierzchni zabezpieczone:
 - 1) kratami, żaluzjami lub roletami przeciwwłamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji; kraty, żaluzje, rolety są w taki sposób zamontowane i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia narzędzi,
 - 2) szybami o podwyższonej odporności na włamanie co najmniej klasy P3/P3A posiadającymi atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej jednostki uprawnionej do certyfikacji,
 - 3) okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jedną kłódkę wielozastawkową.
 11. Wymagania określone w ust. 10 nie są obowiązkowe, jeżeli jest sprawowany stały dozór budynku/lokalu lub zainstalowano i włączono system alarmowy zapewniający powiadomienie koncesjonowanej agencji ochrony mienia i zapewniającej przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia. System alarmowy powinien być zainstalowany oraz serwisowany przez podmiot posiadający stosowne uprawnienia, zgodnie z zaleceniami producenta.
 12. W przypadku, gdy objęty ubezpieczeniem lokal/budynek jest połączony z budynkiem/lokałem osoby trzeciej jakimikolwiek otworami, to otwory te powinny być zabezpieczone co najmniej w sposób określony w ust. 4 i 10.
 13. W odniesieniu do mienia składowanego poza budynkiem lub lokalem, za prawidłowo zabezpieczony uważa się plac spełniający łącznie warunki:
 - 1) całodobowo dozorowany,
 - 2) oświetlony oraz ogrodzony parkanem, siatką drucianą lub płotem do wysokości co najmniej 160 cm w sposób trwały i pełny,
 - 3) zabezpieczony bramą zamkniętą w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osoby nieuprawnione.
 14. Wewnątrz sprzętu rolniczego nie mogą być pozostawione bez nadzoru kluczyki lub inne urządzenia służące do jego otwarcia lub uruchomienia oraz dowód rejestracyjny (jeżeli sprzęt podlega rejestracji), a wszystkie drzwi w pojazdach krytych oraz rolniczych maszynach samojezdnych powinny być zamknięte na zamek lub w inny sposób zabezpieczone od zewnątrz.
 15. Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego opuszczając sprzęt ubezpieczony od ryzyka kradzieży, zobowiązani są go zabezpieczyć z należytą starannością, w tym uruchomić każde z wymaganych w umowie ubezpieczenia zabezpieczeń przed kradzieżą.
 16. W przypadku zaistnienia uzasadnionych konstrukcyjnie lub technicznie powodów uniemożliwiających zastosowanie w sprzęcie rolniczym dodatkowych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, Towarzystwo na podstawie indywidualnej oceny ryzyka może ustalić inne warunki zabezpieczenia.
 17. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka Towarzystwo ma prawo określić inne warunki zabezpieczenia mienia.
1. Przy ubezpieczeniu mienia, od kradzieży z włamaniem i rabunku lub elementów stałych wykończonych budynków od kradzieży, Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania z mienia niezależnie od obowiązków określonych w § 9-10, zobowiązani są niezwłocznie:
 - 1) wezwać, nie później jednak niż w ciągu 6 godzin od chwili kradzieży lub powzięcia informacji o kradzieży ubezpieczonego mienia, najbliższą czynną jednostkę Policji,
 - 2) w terminie do 24 godzin, od chwili kradzieży lub powzięcia informacji o kradzieży, powiadomić Towarzystwo oraz udzielić informacji o okolicznościach i rozmiarze szkody, z dopełnieniem obowiązków określonych w ust. 2 pkt 1.
 2. Jeżeli umowa ubezpieczenia została rozszerzona o ubezpieczenie sprzętu rolniczego od kradzieży Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego, zobowiązani są:
 - 1) postępować zgodnie ze wskazówkami udzielonymi przez pracownika Towarzystwa, w szczególności poprzez niezwłoczne przekazanie do Towarzystwa, w trybie uzgodnionym z pracownikiem Towarzystwa:
 - a) dowodu rejestracyjnego, (pod warunkiem, że sprzęt podlega rejestracji),
 - b) dokumentów wymaganych przez Towarzystwo przy likwidacji szkody,
 - c) wszystkich posiadanych kluczyków i innych urządzeń służących do otwarcia lub uruchomienia sprzętu rolniczego oraz kluczyków i urządzeń służących do uruchomienia zamontowanych w sprzęcie rolniczym zabezpieczeń przeciwkradzieżowych zadeklarowanych przy zawieraniu umowy ubezpieczenia,
 - 2) w razie uzyskania informacji o skradzionym sprzęcie rolniczym, niezwłocznie powiadomić Policję i Towarzystwo oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania mienia, w razie odzyskania utraconego sprzętu rolniczego zwrócić równowartość otrzymanego odszkodowania, chyba że strony zgodnie postanowiły dokonać przeniesienia jego własności z Ubezpieczonego na Towarzystwo,
 - 3) w przypadku kiedy przedmiotem kradzieży lub rabunku będą kluczyki i inne urządzenia służące do otwarcia lub uruchomienia sprzętu rolniczego oraz kluczyki i urządzenia służące do uruchomienia zamontowanych w sprzęcie rolniczym zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, zgłosić ten fakt na Policję.
 3. Jeżeli do utraty sprzętu rolniczego doszło wskutek rabunku Towarzystwo, w uzasadnionych przypadkach, odstąpi od wymogu zawartego w § 2 ust. 2 pkt 1 lit. a-c.
 4. Ubezpieczony, niezależnie od obowiązków wymienionych w ust. 1 i 2, zobowiązany jest złożyć w Towarzystwie, wydane przez Prokuraturę, prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania bądź inne postanowienie kończące postępowanie przygotowawcze w sprawie kradzieży mienia lub rabunku.
- ### D. Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez rozmrożenie (zepsucie)
- ### § 31
1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody powstałe w wyniku zepsucia środków obrotowych w wyniku podwyższenia temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych w bezpośrednim następstwie:
 - 1) awarii urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są ubezpieczone środki obrotowe,
 - 2) przerwy w dostawie energii elektrycznej trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny,
 - 3) uszkodzenia urządzenia chłodniczego w wyniku wystąpienia szkody spowodowanej pożarem lub innym zdarzeniem losowym objętym ochroną ubezpieczeniową.
 2. Klauzula obejmuje środki obrotowe, które zgodnie z wymogami producenta lub dostawcy powinny być przechowywane w temperaturze 4 stopni Celsjusza lub niższej.
 3. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą

Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, zakres ubezpieczenia szkód spowodowanych przez rozmrożenie nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) zepsucia się na skutek niewłaściwego przechowywania środków obrotowych,
 - 2) uszkodzenia opakowań,
 - 3) planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
 - 4) przerw w dostawie energii elektrycznej wynikającej z niewywiązania się z płatności wobec dostawcy energii.

E. Ubezpieczenie sprzętu rolniczego w ruchu

§ 32

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o szkody, powstałe w miejscu ubezpieczenia w siedzisku i poza siedziskiem, będące bezpośrednim następstwem wszelkich zdarzeń niezależnych od woli Ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania ze sprzętu rolniczego, z zastrzeżeniem § 33.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest, wskazany w umowie ubezpieczenia, sprzęt rolniczy stanowiący własność lub będący w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego.
3. Ubezpieczeniem sprzętu rolniczego w ruch nie jest objęty sprzęt rolniczy:
 - 1) złożony poza firmą producenta (tzw. składaki) lub wykonany systemem gospodarczym (tzw. samy),
 - 2) eksploatowany dłużej niż 30 lat, chyba że umowa ubezpieczenia jest kontynuacją poprzedniej, bezszkodowej umowy ubezpieczenia, zawartej z Towarzystwem,
 - 3) który osiągnął stan graniczny.
4. Sumę ubezpieczenia w systemie sum stałych, ustala Ubezpieczający wg wartości określonych w § 2 pkt 60 i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

§ 33

1. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, zakres ubezpieczenia sprzętu rolniczego w ruchu nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) gdy Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego zbiegła z miejsca wypadku drogowego, w którym uczestniczył sprzęt rolniczy,
 - 2) powstałe w sprzęcie rolniczym użytym przez Ubezpieczonego lub osobę upoważnioną do korzystania ze sprzętu rolniczego, w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa,
 - 3) powstałe w czasie ruchu sprzętu rolniczego, podlegającego obowiązkowi rejestracji, gdy w chwili zaistnienia szkody sprzęt rolniczy nie był zarejestrowany lub nie posiadał ważnego badania technicznego, a miało to wpływ na powstanie szkody,
 - 4) w sprzęcie rolniczym pozostawionym bez opieki poza siedziskiem,
 - 5) polegające na uszkodzeniu części lub zespołów sprzętu rolniczego bez wyraźnej przyczyny zewnętrznej, wskutek wad fabrycznych lub niewłaściwej eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkiego rodzaju awarii, oraz powstałe w wyniku niewłaściwego doboru paliwa, płynów lub materiałów eksploatacyjnych,
 - 6) polegające na uszkodzeniu silnika wskutek zassania wody podczas jego pracy lub próby uruchomienia silnika w warunkach stwarzających takie zagrożenie,
 - 7) powstałe w następstwie użytkowania sprzętu rolniczego niezgodnie z przeznaczeniem jak i wskutek niewłaściwego załadowania, rozładowania i przewożenia ładunku oraz pogarszania się stanu technicznego sprzętu rolniczego wskutek długotrwałego postoju,
 - 8) polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu ogumienia, chyba że powstały one wskutek działania osób trzecich lub powstały jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem innych części sprzętu rolniczego, objętych ochroną ubezpieczeniową,
 - 9) polegające na spadku wartości handlowej sprzętu rolniczego w następstwie zgłoszonej szkody,
 - 10) polegających na kradzieży sprzętu rolniczego, chyba że ubezpieczenie zostało rozszerzone w oparciu o postanowienia części F niniejszego rozdziału.
2. W przypadku szkody w sprzęcie rolniczym w wyniku pożaru poza siedziskiem wprowadza się udział własny Ubezpieczonego w wysokości 10% ustalonego odszkodowania.

F. Ubezpieczenie sprzętu rolniczego od kradzieży poza siedziskiem

§ 34

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o której mowa § 32 o szkody powstałe w wyniku kradzieży sprzętu rolniczego poza siedziskiem.
2. Przy ubezpieczeniu sprzętu rolniczego od ryzyka kradzieży poza siedziskiem muszą być spełnione odpowiednie wymogi zabezpieczenia określone w § 29 ust. 14-15.
3. Przy ubezpieczeniu sprzętu rolniczego od ryzyka kradzieży poza siedziskiem Ubezpieczony lub osoba upoważniona do korzystania ze sprzętu rolniczego, zobowiązani są do wypełnienia dodatkowych obowiązków wymienionych w § 30.

G. Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich od padnięcia i uboju z konieczności wskutek choroby

§ 35

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową, dla zwierząt gospodarskich w gospodarstwie, o szkody powstałe w wyniku choroby, której skutkiem jest padnięcie lub ubój z konieczności.
2. Za chorobę rozumie się stan zagrażający życiu lub zdrowiu zwierzęcia i wymagający pomocy lekarskiej; za chorobę uważa się także powikłania związane z ciążą, porodem lub zabiegiem przeprowadzonym przez uprawnionego pracownika służby weterynaryjnej.
3. Przedmiotem ubezpieczenia są tylko zwierzęta zdrowe i bez wad, oznakowane lub opisane:
 - 1) bydło, konie, owce i kozy w wieku powyżej 6 miesiąca życia,
 - 2) trzoda chlewna o wadze powyżej 15 kg.
4. Przy zawieraniu umów ubezpieczenia górną granicą wieku zwierząt nie może przekraczać, dla:
 - 1) bydła:
 - a) ras mlecznych – 5 lat,
 - b) ras mięsnych – 10 lat,
 - 2) koni – 10 lat,
 - 3) trzody chlewnej – 3 lat,
 - 4) owiec i kóz – 6 lat.
5. Do ubezpieczenia muszą być zgłoszone wszystkie będące własnością Ubezpieczonego zwierzęta tego samego gatunku wyszczególnione w księdze ewidencyjnej stada, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3-4.
6. Sumę ubezpieczenia w systemie na sumy stałe, ustala Ubezpieczający wg wartości określonej w § 17 ust. 2 pkt 2 i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
7. Towarzystwo może, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, żądać przedłożenia opinii uprawnionego pracownika służby weterynaryjnej o stanie zdrowia zwierząt i udokumentowania ich wartości. W odniesieniu do zwierząt zarodkowych wymagane jest posiadanie ważnego świadectwa uznania.
8. Odpowiedzialność Towarzystwa rozpoczyna się od 15-go dnia po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (tzw. karencja).
9. W ubezpieczeniach zawartych na okres 12 miesięcy, w przypadku wznowienia umowy na następny rok przed upływem bieżącego okresu ubezpieczenia, postanowień ust. 2 nie stosuje się.
10. Wprowadza się udział własny Ubezpieczonego w szkodzi, w wysokości:
 - 1) 30% ustalonego odszkodowania w przypadku ubezpieczenia samców zwierząt hodowlanych przeznaczonych do rozrodu,
 - 2) 20% ustalonego odszkodowania w przypadku ubezpieczenia pozostałych zwierząt.

§ 36

1. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 i 19, zakres ubezpieczenia zwierząt gospodarskich od padnięcia i uboju z konieczności wskutek choroby nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe w wyniku:
 - 1) chorób zakaźnych objętych przepisami prawa powszechnie obowiązującego o zwalczaniu zakaźnych chorób zwierzęcych, za które:
 - a) przyznano odszkodowanie ze środków budżetowych państwa, przeznaczonych na zwalczanie tych chorób,
 - b) nie przysługuje pomoc pieniężna ze środków przeznaczonych na zwalczanie tych chorób, ponieważ posiadacz zwierzęcia

- nie zastosował się do aktualnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 2) zdarzeń ubezpieczeniowych wchodzących w zakres innego ubezpieczenia,
 - 3) zaniedbań szczepień ochronnych zwierząt,
 - 4) prowadzenia doświadczalnych sposobów hodowli,
 - 5) uboju zwierzęcia pochodzącego z brakowania lub w wyniku uboju selekcyjnego,
 - 6) padnięcia z powodu starości,
 - 7) uboju z konieczności konia z powodu wad wrodzonych lub zwyrodnieniowych zmian w kończynach, spowodowanych długotrwałym procesem chorobowym powstałym przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
 - 8) powstałe wskutek przyczyn niezidentyfikowanych,
 - 9) zaniedbań w żywieniu wynikających z niedokarmienia lub karmienia nieodpowiednią paszą,
 - 10) niemożliwości zacielenia krów,
 - 11) zachorowania na białaczkę,
 - 12) prowadzenia chowu (hodowli) niezgodnie z wymogami i nie zapewnienia właściwych warunków bytowania, użytkowania i pielęgnacji zwierząt,
 - 13) chorób, które istniały w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - 14) choroby zwierząt, nie posiadających oznakowania.
2. Ubezpieczenie nie obejmuje również:
- 1) kosztów leczenia, badania stanu zdrowia zwierząt, badania poubojowego mięsa, sekcji zwłok i zaświadczeń wydawanych przez lekarza,
 - 2) kosztów transportu zwierząt, które padły lub zostały przeznaczone na ubój z konieczności.

§ 37

Oprócz obowiązków, o których mowa w § 9 i 10, Ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) przestrzegać podstawowych zasad pielęgnacji, żywienia i użytkowania zwierząt,
- 2) stosować się do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 3) w razie choroby zwierzęcia natychmiast wezwać lekarza weterynarii i stosować się do jego zaleceń,
- 4) umożliwić Towarzystwu, w każdym czasie, oględziny ubezpieczonych zwierząt oraz pomieszczeń, w których przebywają, a także udostępnić prowadzoną dokumentację ewidencji zwierząt,
- 5) stosować się do przepisów prawa powszechnie obowiązującego dotyczących przewozu i wymagań sanitarno-weterynaryjnych.

H. Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym (cargo)

§ 38

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową dla mienia w transporcie krajowym (cargo) obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem niżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) pożar,
 - 2) uderzenie pioruna,
 - 3) wybuch,
 - 4) upadek statku powietrznego,
 - 5) silny wiatr,
 - 6) grad,
 - 7) powódź,
 - 8) lawina,
 - 9) osuwanie się ziemi,
 - 10) zapadanie się ziemi,
 - 11) deszcz nawalny,
 - 12) upadek przedmiotu innego niż transportowany na środek transportu,
 - 13) wypadek środka transportu,
 - 14) zdarzeń, które uniemożliwiły osobom wykonującym transport ochronę powierzonego mienia wskutek: nagłej śmierci lub nagłej i ciężkiej choroby, a także ciężkiego uszkodzenia ciała wywołanego wypadkiem drogowym,
 - 15) kradzież mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń, z zastrzeżeniem w § 39,
 - 16) kradzież środka transportu wraz z ubezpieczonym mieniem,
 - 17) kradzież będąca następstwem wypadku środka transportu,
 - 18) rabunek.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są maszyny, urządzenia, wyposażenie i sprzęt elektroniczny oraz środki obrotowe stanowiące własność Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, przewożone na ryzyko Ubezpieczonego transportem drogowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym nie obejmuje:
 - 1) mienia sprzedawanego ze środka transportu w ramach handlu obwoźnego,
 - 2) mienia przewożonego zarobkowo przez Ubezpieczonego, działającego jako przewoźnik,
 - 3) towarów niebezpiecznych w rozumieniu przepisów prawa powszechnie obowiązującego (ADR),
 - 4) mienia nie będącego w posiadaniu Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego,
 - 5) mienia uszkodzonego lub zdekompletowanego.
4. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia załadunku bezpośrednio przed przewozem mienia, a kończy z chwilą zakończenia rozładunku, który winien być dokonany bezpośrednio po zakończeniu przewozu.
5. Czas pomiędzy zakończeniem załadunku ubezpieczonego mienia a rozpoczęciem przewozu, a także pomiędzy zakończeniem przewozu a rozpoczęciem rozładunku ubezpieczonego mienia nie może być dłuższy niż 12 godzin.
6. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty działań po szkodzie poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, przypadające na uprzątnięcie pozostałości po szkodzie, porządkowanie i utylizację do limitu do 10% sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 20.000 PLN.
7. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający w systemie na pierwsze ryzyko i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o wypłacone odszkodowanie, aż do jej wyczerpania. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę ubezpieczenia ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
8. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe w skutek:
 - 1) dewastacji,
 - 2) złego stanu technicznego środka transportu,
 - 3) złego stanu technicznego urządzenia przeznaczonego do załadowania i rozładowania mienia,
 - 4) prowadzenia środka transportu lub urządzenia przeznaczonego do załadowania i rozładowania mienia przez osobę nie posiadającą do tego uprawnień,
 - 5) użycia środka transportu, nieprzystosowanego do przewozu danego rodzaju mienia,
 - 6) kradzieży w czasie postoju w miejscach niestrzeżonych,
 - 7) przekroczenia ładowności środka transportu lub nieprawidłowego rozmieszczenia czy zamocowania mienia na środku transportu,
 - 8) przewozu dokonanego w obrębie tej samej nieruchomości.
9. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności Towarzystwa za ubytki w mieniu w granicach ustalonych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego dotyczącymi norm ubytku naturalnego oraz wady i ubytki stwierdzone po wydaniu przesyłki przez przewoźnika, jeżeli nie było stwierdzenia naruszenia opakowania.

§ 39

1. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody spowodowane kradzieżą mienia ze środka transportu po pokonaniu jego zabezpieczeń lub kradzieżą środka transportu wraz z ubezpieczonym mieniem pod warunkiem spełnienia następujących wymogów:
 - 1) środek transportu jest wyposażony w twarde, zamknięte nadwozie,
 - 2) przedmiot ubezpieczenia znajduje się w części ładunkowej lub w zamkniętym bagażniku,
 - 3) środek transportu jest wyposażony w co najmniej jedno sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, tj. alarm lub blokadę skrzyni biegów lub immobiliser,
 - 4) środek transportu po zaparkowaniu jest zamknięty na zamek i sprawne zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, a wszystkie okna i inne otwory pozwalające na dostęp do środka transportu są prawidłowo zamknięte,
 - 5) w godzinach 22.00 – 6.00 środek transportu pozostawiony bez opieki osoby dokonującej przewozu zaparkowany jest:
 - a) w garażu zamkniętym na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe lub zdalnie sterowaną automatyczną bramę garażową,

- b) na parkingu strzeżonym, tj. placu ogrodzonym, oświetlonym oraz znajdującym się pod stałym dozorem osób profesjonalnie zajmujących się ochroną mienia, z wjazdem zabezpieczonym w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieupoważnioną.
2. Kierowca zobowiązany jest do zabrania ze środka transportu dowodu rejestracyjnego, kluczyków, kart kodu dostępu i pilotów w przypadku oddalenia się od pojazdu.

4. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności, w tym również dla zdarzeń objętych rozszerzeniem zakresu ubezpieczenia, ulegają każdorazowo zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania /świadczenia, aż do ich wyczerpania.
5. Ubezpieczający za zgodą Towarzystwa może podwyższyć lub uzupełnić sumę gwarancyjną ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej.

ROZDZIAŁ III

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ – ZAKRES STANDARDOWY

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 40

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego, członków jego rodziny pracujących w gospodarstwie rolnym oraz pracowników zatrudnionych w jego gospodarstwie rolnym, a także członków spółdzielni, za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą rolniczą lub posiadanym mieniem (OC deliktowa) będące następstwem zdarzeń, które miały miejsce w okresie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność, z tytułu zdarzeń powodujących szkody, zaistniałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej przed roszczeniami składanymi w oparciu o prawo polskie.
4. Szkody będące wynikiem tego samego zdarzenia i z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę niezależnie od ilości poszkodowanych, a za moment wystąpienia tych szkód przyjmuje się moment wystąpienia pierwszej szkody.
5. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
 - 1) wypłaty odszkodowania/świadczenia, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności, jeżeli roszczenie zostanie zgłoszone Towarzystwu przed upływem ustawowego terminu przedawnienia roszczeń,
 - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
 - 3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.

Zwrot kosztów dodatkowych

§ 41

W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo pokrywa ekonomicznie uzasadnione i udokumentowane niżej podane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową do wysokości 10% sumy gwarancyjnej nie więcej jednak niż 5.000 PLN:

- 1) opinii rzeczoznawców powołanych przez Ubezpieczonego w porozumieniu i za zgodą Towarzystwa w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, zakresu odpowiedzialności lub rozmiaru szkody,
- 2) obrony sądowej przed roszczeniami osoby trzeciej w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą,
- 3) postępowania ugodowego, prowadzonego w związku z zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, o ile Towarzystwo wyraziło na to zgodę.

Suma gwarancyjna

§ 42

1. Sumę gwarancyjną łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych ustala Ubezpieczający.
2. Suma gwarancyjna oraz limity odpowiedzialności ustalone dla danego rodzaju zdarzeń ubezpieczeniowych stanowią górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczowych.
3. W przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o ryzyka dodatkowe wymienione w § 45, limit odpowiedzialności Towarzystwa za jeden i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe, w okresie ubezpieczenia dla zakresu rozszerzonego mieści się w ramach zadeklarowanej sumy gwarancyjnej dla zakresu standardowego.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

§ 43

1. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) rzeczowe poniesione przez poszkodowanego, których łączna wartość nie przekracza 200 PLN,
 - 2) wyrządzone przez Ubezpieczonego oraz osoby za które ponosi on odpowiedzialność umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu, pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających, środków psychotropowych, o ile stan ten miał wpływ na zaistnienie zdarzenia ubezpieczeniowego lub rozmiar szkody,
 - 3) wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonego,
 - 4) za które odpowiedzialność Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przejścia przez niego odpowiedzialności innych podmiotów,
 - 5) wyrządzone wspólnikom spółek osobowych oraz uczestnikom wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę OC wzajemne,
 - 6) związane z zarobkowym prowadzeniem usług agroturystycznych (wypoczynkowych i noclegowych), chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę usług agroturystycznych,
 - 7) wyrządzone podczas uczestniczenia w wystawach, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę udziału w wystawach,
 - 8) podlegające jakimkolwiek ubezpieczeniu obowiązkowemu, niezależnie od tego, czy obowiązek ten został spełniony,
 - 9) polegające na zniszczeniu lub utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a także dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych,
 - 10) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działającego (tj. pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, wyciekania, wstrząsów, hałasu, zagrzybienia, zapadania się terenu i wzniesionych na nim budowli, obsunięcia się ziemi, zalania przez wody stojące, płynące lub gruntowe),
 - 11) spowodowane składowaniem odpadów, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę zanieczyszczenia środowiska,
 - 12) wyrządzone w środowisku naturalnym przez jego zanieczyszczenie lub zniszczenie, w tym zanieczyszczenie lub zniszczenie gruntów, chyba że umowa ubezpieczenia została rozszerzona o Klauzulę zanieczyszczenia środowiska,
 - 13) wyrządzone przez modyfikowane organizmy GMO,
 - 14) związane z naruszeniem dóbr osobistych, z wyjątkiem zdrowia i życia,
 - 15) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własności intelektualnej,
 - 16) w postaci czystej straty finansowej nie będącej wynikiem szkody rzeczowej lub na osobie,
 - 17) których naprawa może być dochodzona na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego o rękojmi za wady, gwarancji jakości lub sprzedaży konsumenckiej,
 - 18) wynikające z przekroczenia terminów i kosztów ustalonych w umowie,
 - 19) powstałe w związku ze zdarzeniami zaistniałymi przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia w Towarzystwie,
2. O ile podstawowy zakres ochrony ubezpieczeniowej odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności rolniczej i posiadanego mienia nie został rozszerzony poprzez zastosowanie postanowień zawartych w niniejszym rozdziale, Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
 - 1) poniesione przez pracowników w związku z wypadkiem przy pracy,
 - 2) powstałe w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,

- 3) powstałe w rzeczach ruchomych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze,
 - 4) powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych, wózków widłowych, samobieżnych maszyn rolniczych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej,
 - 5) wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego przy wykonywaniu powierzonej pracy, usługi lub innej czynności,
 - 6) wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,
 - 7) spowodowane przez produkt,
 - 8) powstałe w związku z przeniesieniem chorób zakaźnych lub będące następstwem chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych.
5. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
 6. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
 7. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) gdy poszkodowany pracownik po zdarzeniu odmówił poddaniu się badaniom zawartości alkoholu we krwi na żądanie policji, pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby,
 - 2) gdy Ubezpieczony mógł a nie skierował pracownika na badanie zawartości alkoholu we krwi, a z okoliczności wynika, że w chwili wypadku pracownik znajdował się pod wpływem alkoholu, co było przyczyną szkody,
 - 3) źródłem których są choroby zawodowe, a także zawał serca lub udar mózgu,
 - 4) gdy Ubezpieczony dopuścił pracownika do pracy, mimo braku wymaganych badań.
 8. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 44

1. Podstawą ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej są udokumentowane i uzasadnione roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowiązane do zapłaty świadczenia w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności.
3. Wysokość odszkodowania za szkody na osobie ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
4. Uznanie lub zaspokojenie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego o naprawienie szkody, która objęta jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, nie ma skutków prawnych względem Towarzystwa, jeżeli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody.

ZAKRES ROZSZERZONY

§ 45

W przypadku zawarcia przez Ubezpieczającego umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej związanej z prowadzeniem działalności rolniczej i posiadaniem mienia wykorzystywanego w tej działalności w zakresie standardowym, możliwe jest po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o:

- 1) odpowiedzialność cywilną pracodawcy,
- 2) odpowiedzialność cywilną najemcy nieruchomości,
- 3) odpowiedzialność cywilną najemcy rzeczy ruchomych,
- 4) odpowiedzialność cywilną z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych,
- 5) odpowiedzialność cywilną za podwykonawców,
- 6) odpowiedzialność cywilną kontraktową,
- 7) odpowiedzialność cywilną za produkt rolno-spożywczy,
- 8) odpowiedzialność cywilną z tytułu przeniesienia chorób zakaźnych zwierząt.

A. Odpowiedzialność cywilna pracodawcy

§ 46

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako pracodawcy za szkody na osobie poniesione przez pracownika zatrudnionego na umowę o pracę na skutek wypadku przy pracy zaistniałego w okresie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową Towarzystwa nie są objęte roszczenia regresowe jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej do wypłaty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy.
3. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące trwałe uszkodzenie ciała lub śmierć pracownika.
4. Towarzystwo w granicach ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej wypłaca poszkodowanemu pracownikowi lub członkom jego rodziny w przypadku śmierci pracownika odszkodowanie przysługujące po pomniejszeniu o świadczenie należne poszkodowanemu/uprawnionemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

B. Odpowiedzialność cywilna najemcy nieruchomości

§ 47

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w budynkach lub ich częściach składowych – lokalach, pomieszczeniach, z których Ubezpieczony korzystał dla potrzeb związanych z działalnością rolniczą na podstawie pisemnej umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze.
2. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
4. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w rzeczach ruchomych lub urządzeniach, instalacjach nie stanowiących części składowej budynku, lokalu lub ich części składowych,
 - 2) wynikiłe z niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji,
 - 3) spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy lub bez koniecznego pozwolenia,
 - 4) powstałe w wyniku normalnego zużycia w trakcie eksploatacji nieruchomości,
 - 5) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego lub podpisanej umowy, o której mowa w ust. 1.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

C. Odpowiedzialność cywilna najemcy rzeczy ruchomych

§ 48

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w rzeczach ruchomych w postaci uszkodzenia, zniszczenia lub utraty, z których Ubezpieczony korzystał dla potrzeb związanych z działalnością rolniczą na podstawie pisemnej umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze.
2. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej

na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.

4. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w rzeczach ruchomych lub urządzeniach, instalacjach nie stanowiących części składowej budynku, lokalu lub ich części składowych,
 - 2) wyniku z niezaplacenia lub nieterminowego zaplaceniu całości lub części należności z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, w tym kosztów eksploatacji,
 - 3) spowodowane wprowadzeniem zmian w nieruchomości, poczynionych przez Ubezpieczonego niezgodnie z warunkami umowy lub bez koniecznego pozwolenia,
 - 4) powstałe w wyniku normalnego zużycia w trakcie eksploatacji nieruchomości,
 - 5) powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczonego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego lub podpisanej umowy, o której mowa w ust. 1.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

D. Odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania, użytkowania lub prowadzenia pojazdów mechanicznych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym wózków widłowych

§ 49

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z posiadaniem, użytkowaniem pojazdów i maszyn rolniczych nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej, w tym także wózków widłowych.
2. Odpowiedzialnością objęte są szkody w mieniu lub na osobie, wyrządzone przez Ubezpieczonego osobom trzecim powstałe podczas prac związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.
3. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
4. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
5. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) spowodowane przez osoby nie posiadające uprawnień wymaganych do prowadzenia pojazdu danej kategorii,
 - 2) powstałe w czasie poruszania się po drogach publicznych, wyłączenie to nie dotyczy rolniczych maszyn samojazdnych,
 - 3) wynikające z użytkowania i konserwacji niezgodnej z zaleceniami producenta pojazdu.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

E. Odpowiedzialność cywilna za podwykonawców

§ 50

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody osobowe lub rzeczowe wyrządzone przez podwykonawców Ubezpieczonego w ramach wykonywania przez nich na podstawie pisemnej umowy prac lub usług w imieniu i na rzecz Ubezpieczonego i w zakresie ubezpieczonej przez niego działalności rolniczej, z zastrzeżeniem § 43.
2. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
4. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powodujące roszczenia pomiędzy Ubezpieczonym a podwykonawcami o ile Ubezpieczony i podwykonawcy nie rozszerzyli ochrony ubezpieczeniowej o odpowiedzialność wzajemną.
5. Towarzystwo zachowuje prawo do dochodzenia roszczeń regresowych z tytułu wypłaconego odszkodowania w stosunku do podwykonawców.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

F. OC Kontraktowa

§ 51

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wynikającego z umowy zawartej w ramach prowadzonej przez Ubezpieczonego działalności rolniczej, określonej we wniosku o ubezpieczenie (odpowiedzialność cywilna kontraktowa).
2. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
3. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) wynikające z przekroczenia terminów i kosztów ustalonych w umowie,
 - 2) wynikające z zobowiązań Ubezpieczającego, dla których przewidziane jest ubezpieczenie na podstawie innych postanowień OWU,
 - 3) wynikające z wykorzystania sprzętu i urządzeń o parametrach niewłaściwych ze względu na wymogi techniczne i technologiczne,
 - 4) polegające na utraconych korzyściach.
4. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

G. OC za produkt rolno-spożywczy

§ 52

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w umowie ubezpieczenia produktu rolno-spożywczego, jeżeli Wprowadzający do obrotu produkt odpowiedzialny jest za wady tego produktu i zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego zobowiązany jest do naprawienia wyrządzonych z tego tytułu szkód.
2. Za produkt rolno-spożywczy uważa się rzecz ruchomą zarówno nieprzetworzoną jak i przetworzoną, z wyłączeniem produktów pochodzących z myślistwa.
3. Przez wprowadzenie produktu do obrotu należy rozumieć udostępnienie produktu konkretnej osobie w drodze przejścia faktycznego władztwa nad produktem.
4. Wprowadzenie do obrotu produktu z wadą, o której producent wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć, traktowane jest przez Towarzystwo jako wina umyślna.
5. Wszystkie szkody powstałe w wyniku wprowadzenia do obrotu produktów z tą samą wadą (szkoda seryjna) lub powstałe z tej samej przyczyny traktuje się jako jedną szkodę, niezależnie od liczby poszkodowanych, a za datę powstania szkody dla celów likwidacyjnych, przyjmuje się datę wystąpienia pierwszej szkody.
6. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
7. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w substancji produktu, podlegające naprawie w ramach gwarancji lub rękojmi albo polegające na niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową kupna,
 - 2) polegające na utraconych korzyściach,
 - 3) spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli zostanie on połączony, zmieszany z innymi produktami lub w inny sposób przerobiony,
 - 4) spowodowane przez wadliwy produkt, jeżeli został on poddany dalszej obróbce,
 - 5) polegające na kosztach wycofania wadliwego produktu z rynku, utylizacji i zastąpienia go produktem wolnym od wad,
 - 6) spowodowane przez produkt niepełnowartościowy i posiadający o tym informację,
 - 7) spowodowane przez produkt, którego okres przydatności do spożycia minął,
 - 8) wynikiem z wprowadzającej w błąd reklamy, wadliwych lub niedostatecznych etykiet, jak również ich braku albo innych instrukcji użytkowania, stosowania lub składowania produktu,
 - 9) związanych z cechami/walorami smakowymi, zapachowymi, wyglądem i wartościami odżywczymi produktu rolnego,
 - 10) związane z zastosowaniem niewłaściwych opakowań żywności,
 - 11) powstałe w wyniku bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,

- 12) spowodowane przez produkt rolny, którego wady były skutkiem nieodpowiednich warunków sanitarnych, weterynaryjnych obowiązujących w produkcji i magazynowaniu.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

H. Odpowiedzialność cywilna za przeniesienie chorób zakaźnych zwierząt

§ 53

1. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody będące następstwem zdarzenia ubezpieczeniowego, który wystąpił w okresie ubezpieczenia w związku z przeniesieniem choroby zakaźnej zwierząt.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za szkody wyrządzone w wyniku przeniesienia się poza siedlisko, wskazane we wniosku ubezpieczeniowym czynnika zakaźnego pochodzenia zwierzęcego.
3. Suma gwarancyjna dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszego rozszerzenia stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia określonej w umowie ubezpieczenia w zakresie standardowym.
4. Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43, zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) choroby nie wymienione w Wykazie chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania,
 - 2) wynikające z zaniedbania szczepień ochronnych zwierząt,
 - 3) wynikające z prowadzenia doświadczalnych sposobów hodowli,
 - 4) choroby zaistniałe przed lub w chwili zawierania umowy ubezpieczenia,
 - 5) wynikające z prowadzenia hodowli niezgodnie z wymogami, nie zapewnienia właściwych warunków bytowania, użytkowania i pielęgnacji zwierząt,
 - 6) powstałe wskutek wprowadzenia do miejsca ubezpieczenia zwierzęcia nieoznakowanego lub nie posiadającego paszportu, jeżeli jest to wymagane zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego,
 - 7) powstałe wskutek dostarczenia przez zewnętrznego dostawcę zakażonego zwierzęcia.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody spowodowane świadomym przeniesieniem chorób zakaźnych.
6. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.

ROZDZIAŁ IV

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 54

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. Ochroną ubezpieczeniową może zostać objęty Ubezpieczony oraz jego pracownicy zgłoszeni imiennie do ubezpieczenia, zwani dalej Ubezpieczonymi.
3. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej z tytułu urazu lub śmierci Ubezpieczonego lub jego pracowników, w jednym z poniższych zakresów:
 - 1) pełnym – przez który rozumie się odpowiedzialność ubezpieczeniową za wypadki, które mogą mieć miejsce podczas pracy zawodowej lub wykonywania innych czynności określonych w umowie ubezpieczenia, w drodze do i z pracy oraz w życiu prywatnym,
 - 2) ograniczonym – przez który rozumie się odpowiedzialność ubezpieczeniową za wypadki, które mogą mieć miejsce podczas pracy zawodowej lub wykonywania innych czynności określonych w umowie ubezpieczenia oraz w drodze do i z pracy.
4. Zakres ubezpieczenia musi być jednakowy dla wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.

Zakres ubezpieczenia

§ 55

1. Umowa ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu urazu, przez który rozumie się obrażenia ciała określone w tabeli w § 61, za które wypłacane jest świadczenie,
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych i wyrobów ortopedycznych,
 - 4) zwrot udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego inwalidów.
2. Umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków wygasa wobec danego Ubezpieczonego z chwilą ustania stosunku pracy.

Wysokość świadczeń

§ 56

1. Świadczenie z tytułu urazu wypłacane jest w wysokości równej 1% sumy ubezpieczenia za każdy określony procent urazu w tabeli określonej w § 61. Maksymalna kwota wypłaty świadczenia nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia.
2. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku wypłacane jest w wysokości 100% sumy ubezpieczenia pod warunkiem, że śmierć Ubezpieczonego nastąpiła w okresie nie dłuższym niż 24 miesiące od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
3. Zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych i ortopedycznych następuje po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a urazem. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
4. Zwrot udokumentowanych kosztów przysposobienia zawodowego inwalidów następuje po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy urazem zaistniałym w wyniku nieszczęśliwego wypadku oraz koniecznością przysposobienia zawodowego Ubezpieczonego. Świadczenie wypłacane jest w wysokości poniesionych kosztów, maksymalnie do wysokości 25% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.

Suma ubezpieczenia i składka ubezpieczeniowa

§ 57

1. Sumę ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający.
2. Górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa w odniesieniu do jednej osoby w okresie ubezpieczenia stanowi suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia.
3. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
4. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o wysokość wypłaconego odszkodowania w odniesieniu do sumy ubezpieczenia osoby poszkodowanej.
5. Składka ubezpieczeniowa obliczana jest za czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa i ustalana jest w zależności od:
 - 1) sumy ubezpieczenia na jedną osobę,
 - 2) liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia,
 - 3) zakresu ubezpieczenia.

Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 58

Poza ogólnymi wyłączeniami określonymi w § 4, zakres ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody:

- 1) powstałe przed datą początku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) polegające na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) powstałe w wyniku prowadzenia pojazdów lub obsługi maszyn bez wymaganych uprawnień, jeżeli miało to wpływ na powstanie nieszczęśliwego wypadku,
- 4) powstałe w związku z samookaleczeniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własną prośbę bez względu na stan poczytalności Ubezpieczonego w chwili popełnienia wymienionego czynu,

- 5) będące następstwem wszelkich stanów chorobowych zarówno przewlekłych jak i występujących nagle, a także uszkodzeń ciała spowodowanych leczeniem lub wykonywaniem zabiegów leczniczych,
 - 6) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych lub napadów epileptycznych Ubezpieczonego,
 - 7) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uważa się fizyczną walkę, podczas której osoby atakują i bronią się nawzajem, gdzie każdy z uczestników dobrowolnie i świadomie przyjmuje i godzi rolę napastnika z rolą napadniętego, z wyjątkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianego jako odpiertanie bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
 - 8) powstałe wskutek błędów w sztuce lekarskiej, eksperymentów medycznych,
 - 9) powstałe wskutek zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nie posiadające uprawnień do ich wykonywania,
 - 10) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zaleceń lekarza co do dalszej jego kontynuacji,
 - 11) powstałe w wyniku spożycia lub przyjęcia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkującego zatruciem,
 - 12) powstałe wskutek uprawiania wszelkich sportów wysokiego ryzyka lub sporty o charakterze wyczynowym,
 - 13) powstałe wskutek używania statków powietrznych (urządzeń lotniczych) bez napędu motorowego, motolotni, samolotów o lekkiej konstrukcji, dronów,
 - 14) powstałe wskutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami i środkami o podobnym działaniu, a także posługiwania się bronią.
4. Jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku doszło do wielu urazów, świadczenie ustala się po zsumowaniu procentów sumy ubezpieczenia odpowiadających poszczególnym urazom, przy czym wysokość świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia.
 5. W razie śmierci Ubezpieczonego przed upływem 2 lat od daty nieszczęśliwego wypadku, o ile śmierć pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, świadczenie wynosi 100% sumy ubezpieczenia.
 6. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu urazu, a następnie zmarł na skutek tego samego nieszczęśliwego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się osobie Uprawnionej, tylko wówczas gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu doznanego urazu, przy czym potrąca się uprzednio wypłaconą z tego tytułu kwotę.
 7. W razie śmierci Ubezpieczonego niebędącej następstwem nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową przed otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu doznanego urazu, Towarzystwo wypłaca to świadczenie osobom wymienionym w ust. 8-9.
 8. Świadczenie wynikające z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego śmierci – Uprawnionemu.
 9. W przypadku braku wskazania Uprawnionego, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się członkowi rodziny zmarłego według następującej kolejności:
 - 1) małżonkowi,
 - 2) dzieciom,
 - 3) rodzicom,
 - 4) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego.
 10. Jeżeli świadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli się je między te osoby w równych częściach.
 11. Towarzystwo wypłaca świadczenie wyłącznie w polskich złotych, niezależnie od tego, gdzie powstała szkoda. Koszty poniesione w walutach obcych przeliczane są na polskie złote według średniego kursu NBP z dnia poniesienia wydatku.

Dodatkowe obowiązki Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia

§ 59

1. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) dążyć do zmniejszenia skutków nieszczęśliwego wypadku, w tym niezwłocznie poddać się opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
 - 2) zawiadomić Towarzystwo o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku w terminie 7 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie – nie później niż po upływie 7 dni od ustania okoliczności uniemożliwiających wcześniejsze zgłoszenie szkody,
 - 3) dostarczyć dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności i wysokości świadczenia, informujące o okolicznościach zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas wykonywania czynności wymagających posiadania uprawnień, Ubezpieczony winien jest dostarczyć dokument uprawniający go do wykonywania tych czynności,
 - 4) umożliwić Towarzystwu zasięgnięcie informacji na temat okoliczności zaistnienia nieszczęśliwego wypadku, doznanych obrażeń ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawują opiekę po nieszczęśliwym wypadku,
 - 5) poddać się na żądanie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
2. W razie śmierci Ubezpieczonego świadczenie przysługuje Uprawnionemu do wykonania praw wynikających z umowy ubezpieczenia. Uprawniony zobowiązany jest dostarczyć do Towarzystwa akt zgonu, swój dokument tożsamości oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia do świadczenia zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego o nabyciu praw do spadku.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości świadczenia następstw nieszczęśliwych wypadków

§ 60

1. Świadczenia określone w § 55 ust. 1 przysługują, o ile istnieje bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a urazem lub śmiercią Ubezpieczonego.
2. Wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem:
 - 1) okoliczności powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
3. Świadczenie wypłaca się w wysokości stanowiącej taki procent ustalonej sumy ubezpieczenia, jaki wynika z Tabeli urazów ciała wskazanej w § 61.

TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW „BEZPIECZNY AGROBIZNES”

§ 61

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Całkowita utrata zmysłów		
1.	gałki ocznej lub wzroku w jednym oku	30
2.	obu gałek ocznych lub wzroku w obydwu oczach	100
3.	słuchu w jednym uchu	30
4.	słuchu w obu uszach	60
5.	węchu	10
6.	języka i zmysłu smaku łącznie	50
Utrata kończyny lub władzy nad poszczególnymi kończynami		
7.	kończyna górna w stawie barkowym	70
8.	kończyna górna powyżej stawu łokciowego, a poniżej stawu barkowego	65
9.	kończyna górna poniżej stawu łokciowego, a powyżej nadgarstka	60
10.	kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11.	kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12.	kończyna dolna poniżej środkowej części uda, a powyżej stawu kolanowego	60
13.	kończyna dolna poniżej stawu kolanowego, a powyżej środkowej części	50
14.	kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia, a powyżej stopy	45
15.	kończyna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16.	kończyna dolna – stopa z wyłączeniem pięty	30
Utrata palców		
17.	całkowita utrata kciuka	20
18.	częściowa utrata kciuka	10
19.	całkowita utrata palca wskazującego	10

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
20.	częściowa utrata palca wskazującego	5
21.	całkowita utrata innego palca u ręki	5
22.	częściowa utrata innego palca u ręki	2
23.	całkowita utrata palucha	5
24.	częściowa utrata palucha	2
25.	całkowita utrata innego palca u stopy	2
Całkowita utrata narządów		
26.	utrata płata płucnego	50
27.	utrata śledziony	15
28.	utrata jednej nerki	20
29.	utrata obu nerek	50
30.	utrata przącia	40
31.	utrata jednego jądra lub jajnika	20
32.	utrata macicy	40
Oparzenia i Odmrożenia (II i III stopnia)		
33.	obejmujące 5-15% powierzchni ciała	10
34.	obejmujące 16-30% powierzchni ciała	25
35.	obejmujące powyżej 30% powierzchni ciała	45
Złamania		
36.	złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej), kości ogonowej w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamania pod- i przeskretarowe):	
	a) wieloodłamowe otwarte	25
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
37.	złamania kości ramiennej/udowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	3
38.	złamanie kości podudzia/przedramienia:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	8
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
	d) inne złamania	3
39.	złamania kości podstawy i sklepienia czaszki, złamanie łopatki:	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
40.	złamania kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródreżca), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2
41.	złamania kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kręgow:	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3
42.	złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sześciennej, klinowatych:	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
43.	złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościowych i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3
44.	złamania kości śródstopia i śródreżca, nadgarstka:	
	a) złamania otwarte	6
	b) inne złamania	2
Urazy, uszkodzenia takie jak: zwicnięcia/skręcenia/wybiecia		
45.	w obrębie kręgosłupa szyjnego	10
46.	stawu barkowego	8
47.	stawu łokciowego	8
48.	w obrębie stawów nadgarstka	6
49.	w stawie kciuka	3
50.	w stawie palca wskazującego i pozostałych	2
51.	stawu biodrowego	12
52.	stawu kolanowego	20
53.	stawu skokowego	10
54.	stawu Choparta	10
55.	stawu Lisfranca	5
56.	stawu palucha	2
57.	stawu pozostałych palców stopy	1
Inne urazy kończyn górnych i dolnych		
58.	uszkodzenia kończyn górnych:	
	a) uszkodzenie ścięgien ramienia i ich przyczepów	6
	b) uszkodzenie ścięgien łokcia i ich przyczepów	5
	c) uszkodzenie ścięgien nadgarstka i ich przyczepów	4
59.	uszkodzenia więzadeł i przyczepów kończyn dolnych	5
Inne		
60.	uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu	10
61.	ukąszenie przez owady wymagające podania leków anafilaktycznych lub pobytu w szpitalu minimum 1 dobę	2
62.	ukąszenie przez węże i żmije wymagające podania surowicy	5
63.	pokąsanie/pogryzienie przez zwierzęta powodujące naruszenie powłok skóry i wymagające pomocy lekarskiej	3
64.	rany cięte lub szarpane wymagające interwencji chirurgicznej	3
65.	złamanie/ lub utrata zębów stałych	2 za 1 ząb
66.	udar mózgu	50
67.	zawał serca	50

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUV „TUV” nr 237/18 z dnia 20 sierpnia 2018 roku i wprowadzone do obrotu Zarządzeniem Prezesa TUV „TUV” nr 30/18 z dnia 20 sierpnia 2018 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów zawieranych od dnia 1 października 2018 roku.

Klauzule dodatkowe

Na wniosek Ubezpieczającego do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie postanowień niniejszych OWU mogą być wprowadzone poszczególne, niżej podane klauzule:

1. Klauzula Automatyczne pokrycie

1. Na podstawie § 1 ust. 3, Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową, w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk, mienie w którego posiadanie Ubezpieczony wejdzie

- w okresie trwania odpowiedzialności Towarzystwa, pod warunkiem, że fakt ten zostanie zgłoszony do Towarzystwa w ciągu 30 dni od daty przyjęcia mienia do ewidencji prowadzonej przez Ubezpieczonego.
2. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do automatycznie ubezpieczonego na mocy niniejszej klauzuli mienia ograniczona jest do kwoty odpowiadającej 20% łącznej sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności danego rodzaju mienia, nie więcej niż 300.000 PLN.
 3. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest wyłącznie mienie znajdujące się w miejscach ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia.
 4. Mienie, którego wartość przekracza przyjęty w klauzuli limit, może być ubezpieczone na zasadach określonych w OWU w dniu zgłoszenia mienia do ubezpieczenia.
 5. Opłata dodatkowej składki ubezpieczeniowej wynikającej z udzielanej na podstawie niniejszej klauzuli ochrony ubezpieczeniowej następuje w momencie zgłoszenia faktu zakupu mienia do Towarzystwa.
 6. W sprawach nieregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

2. Klauzula Dodatkowe koszty działalności

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo pokrywa uzasadnione, udokumentowane i uzgodnione z Towarzystwem koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, które zostaną poniesione przez Ubezpieczonego w związku z zakłóceniem lub przerwą w prowadzeniu tej działalności, na skutek zdarzenia ubezpieczeniowego w mieniu ubezpieczonym w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
2. Za dodatkowe koszty, o których mowa w ust. 1, uważa się koszty:
 - 1) wynikające z konieczności czasowego użytkowania innych budynków, budowli lub lokali stanowiących własność innych podmiotów,
 - 2) wynajęcia środków transportu w celu przetransportowania mienia do nowej lokalizacji,
 - 3) wynajęcia i pracy specjalistycznego sprzętu do załadunku mienia w miejscu ubezpieczenia, przeładunku i wyładunku tego mienia w nowej lokalizacji,
 - 4) pracy w godzinach nadliczbowych pracowników zatrudnionych u Ubezpieczonego, w związku z pracami, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - 5) poinformowania klientów i podmiotów współpracujących o zmianach w prowadzonej działalności gospodarczej.
3. Towarzystwo ponosi wyłącznie odpowiedzialność za dodatkowe i udokumentowane koszty, o których mowa w ust. 2, poniesione przez Ubezpieczonego w celu złagodzenia lub zatrzymania spadku przychodów oraz kontynuowania działalności gospodarczej, które są bezpośrednio związane ze szkodą w mieniu, za którą Towarzystwo wypłaciło odszkodowanie, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Warunkiem ponoszenia przez Towarzystwo odpowiedzialności ubezpieczeniowej za dodatkowe koszty, jest wcześniejsze – przed ich poniesieniem, poinformowanie Towarzystwa o ich zakresie i wysokości, pod rygorem braku wypłaty odszkodowania.
5. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 50.000 PLN.
6. Uwzględniając ogólne wyłączenia określone w § 4 OWU, Towarzystwo ponadto nie odpowiada za szkody, jeżeli są one związane:
 - 1) z brakiem środków finansowych na odtworzenie mienia dotkniętego szkodą w mieniu,
 - 2) z decyzją właściwych organów państwowych lub samorządowych, które uniemożliwiają lub opóźniają dalsze prowadzenie działalności,
 - 3) z innowacjami lub ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odtworzenia zniszczonego lub uszkodzonego mienia.
7. Towarzystwo nie pokrywa także dodatkowych kosztów:
 - 1) związanych z zakupem mienia, w tym z transportem i innymi pracami z tym związanymi,
 - 2) nie związanych bezpośrednio z prowadzoną przez Ubezpieczonego działalnością zgłoszoną do ubezpieczenia.
8. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 200 PLN.
9. W sprawach nieregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

3. Klauzula Gotówka w lokalu

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkodę w gotówce będącej własnością Ubezpieczonego.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte będą szkody powstałe w miejscu ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem:
 - 1) zdarzenia ubezpieczeniowego w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,

- 2) kradzieży z włamaniem do lokalu lub rabunku w lokalu.
3. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 20.000 PLN.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4, 18 oraz 19 OWU Towarzystwo, nie odpowiada za szkodę, jeżeli szkoda powstała wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia sprawcy do lokalu.
5. Wymagane jest aby gotówka przechowywana była w lokalu zabezpieczonym w sposób określony w § 29 OWU, a ponadto jej przechowywanie powinno odbywać się w zamkniętym i przeznaczonym do tego celu schowku (urządzeniu), posiadającym co najmniej I klasę odporności na włamanie (kaseta stalowa), z zastrzeżeniem ust. 6. Klasę odporności schowka (urządzenia) na włamanie określone jest przez rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a w przypadku utraty mocy niniejszego rozporządzenia, przez inny akt prawny zastępujący ww. rozporządzenie.
6. Schowki (urządzenia) muszą być trwale przymocowane do podłoża lub ściany lokalu, w którym się znajdują, w sposób uniemożliwiający ich oderwanie bez użycia siły i narzędzi.
7. W sprawach nieregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

4. Klauzula

Sprzęt elektroniczny poza miejscem ubezpieczenia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkodę powstałą w sprzęcie elektronicznym używanym do prac służbowych przez Ubezpieczonego lub jego pracowników, poza miejscem ubezpieczenia.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku:
 - 1) z miejsc poza miejscem ubezpieczenia, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem spełnienia minimalnych zabezpieczeń sprzętu przed kradzieżą z włamaniem i rabunkiem określonych § 36 OWU,
 - 2) z pojazdu, pod warunkiem, że:
 - a) pojazd ten posiada twardy dach (jednolita sztywna konstrukcja),
 - b) pojazd w chwili kradzieży był prawidłowo zamknięty,
 - c) sprzęt pozostawiony w pojeździe został zamknięty w bagażniku lub w innym schowku, stanowiącym seryjne wyposażenie pojazdu,
 - d) sprzęt został skradziony w godzinach: 6.00-22.00 – przy czym ograniczenie to nie dotyczy przypadku kradzieży, gdy pojazd zaparkowany został na parkingu strzeżonym i wyposażony był w aktywne urządzenie antywłamaniowe (np. wywołujące alarm) albo znajdował się w garażu zamkniętym.
3. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 5.000 PLN.
4. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe lub zwiększone wskutek wypadku drogowego środka transportu należącego do Ubezpieczonego, jeżeli wypadek ten został spowodowany złym stanem technicznym pojazdu, bądź też szkoda powstała lub została zwiększona wskutek niewłaściwego opakowania sprzętu, niezgodnie z zaleceniami producenta lub wskutek braku takiego opakowania.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie w wysokości 15% szkody nie mniej niż w kwocie 100 PLN.
6. W sprawach nieregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

5. Klauzula Przepięcia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkodę powstałą wskutek przepięcia w ubezpieczonych budynkach, budowlach, zakładach inwestycyjnych, urządzeniach, maszynach, wyposażeniu lub sprzęcie elektronicznym.
2. Przez przepięcie rozumie się gwałtowną zmianę napięcia w sieci elektrycznej, powodującą uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia.
3. Limit odpowiedzialności określa Ubezpieczający, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej szkody w okresie ubezpieczenia.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 200.000 PLN.
5. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.

6. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

6. Klauzula

OC z tytułu prowadzenia usług agroturystycznych

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody wyrządzone osobom trzecim przez spowodowanie czynem niedozwolonym śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkody na osobie) albo uszkodzenia bądź zniszczenia mienia (szkody rzeczowe) w związku z prowadzeniem usług agroturystycznych lub posiadaniem mienia.
2. Poprzez prowadzenie usług agroturystycznych rozumie się: wynajmowanych przez osoby prowadzące gospodarstwo rolne, pokoi i miejsc na ustawienie namiotów, sprzedaży posiłków domowych związanych z odpłatnym pobytem osób trzecich.
3. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 10.000 PLN.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43 OWU Towarzystwo, nie odpowiada za szkody:
 - 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie futer naturalnych, sprzętu komputerowego i audiowizualnego, aparatów fotograficznych i sprzętu optycznego,
 - 2) polegające na zaginięciu lub utracie gotówki, kart płatniczych i obciążeniowych, dokumentów, biżuterii, telefonów komórkowych,
 - 3) w rzeczach oddanych na przechowanie,
 - 4) w pojazdach, ich wyposażeniu i rzeczach w nich pozostawionych, w rowerach,
 - 5) w żywych zwierzętach.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 300 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

7. Klauzula

OC z tytułu uczestnictwa w wystawach

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody wyrządzone osobom trzecim przez spowodowanie czynem niedozwolonym śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (szkody na osobie) albo uszkodzenia bądź zniszczenia mienia (szkody w mieniu) w związku z uczestnictwem w wystawach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe podczas trwania wystawy na którą Ubezpieczony zgłosił swoją obecność w formie pisemnej.
3. Ubezpieczony zobowiązany jest do postępowania podczas uczestnictwa w wystawie zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz regulaminem organizatora, a w szczególności przepisami dotyczącymi ochrony życia i zdrowia, ochrony przeciwpożarowej, dozoru technicznego.
4. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 30.000 PLN.
5. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43 OWU Towarzystwo, nie odpowiada za szkody:
 - 1) powstałe poza miejscem organizowanej wystawy,
 - 2) wyrządzone przez osoby należące do służb ochrony lub kontroli,
 - 3) wyrządzone przez podwykonawców,
 - 4) powstałe w wyniku przeprowadzania pokazu sztucznych ogni,
 - 5) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdów mechanicznych.
7. Towarzystwo nie odpowiada za szkody rzeczowe, których wartość nie przekracza 300 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

8. Klauzula

OC wzajemne

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody rzeczowe lub osobowe wyrządzone innemu Ubezpieczonemu w ramach tej samej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia.
2. Towarzystwo udziela ochrony ubezpieczeniowej podmiotom dokładnie określonym w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia lub w załączniku do dokumentu ubezpieczenia.

3. Wysokość dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustalana jest w oparciu o wysokość zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia oraz od rodzaju prowadzonej działalności.
4. Suma gwarancyjna na jedno i wszystkie zdarzenia dla szkód objętych ochroną na podstawie niniejszej klauzuli stanowi limit w ramach sumy gwarancyjnej odpowiedzialności cywilnej w zakresie standardowym określonej w umowie ubezpieczenia.
5. Maksymalny limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 200.000 PLN i nie może być wyższy niż suma gwarancyjna odpowiedzialności cywilnej w zakresie standardowym.
6. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43 OWU Towarzystwo, nie odpowiada za szkody:
 - 1) wyrządzone przez producenta innemu producentowi,
 - 2) wyrządzone przez pracodawcę pracownikom niezależnie od formy ich zatrudnienia lub przez pracowników pracodawcy,
 - 3) w mieniu będącym przedmiotem wykonywanych prac budowlanych lub montażowych i wszelkim sprzęcie oraz urządzeniach służących do ich wykonania.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

9. Klauzula

Akty terrorystyczne

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie określone w umowie ubezpieczenia i stanowiące własność Ubezpieczonego, lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, od aktów terrorystycznych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia może być mienie w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
3. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do zdarzeń ubezpieczeniowych na podstawie niniejszej klauzuli ograniczona jest do sumy ubezpieczenia danego rodzaju ubezpieczonego mienia.
4. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwoty wypłaconych z niniejszej klauzuli odszkodowań.
5. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 200 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

10. Klauzula

Reprezentanci

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa osób, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność, z wyłączeniem szkód spowodowanych przez reprezentantów Ubezpieczonego.
2. Za reprezentantów Ubezpieczonego uważa się:
 - 1) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora, jego zastępcę i pełnomocników uprawnionych do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - 2) w spółkach akcyjnych i spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – członków zarządu, prokurentów oraz pełnomocników uprawnionych do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - 3) w spółkach jawnych, partnerskich, komandytowych, komandytowo-akcyjnych – wspólników, prokurentów oraz pełnomocników uprawnionych do składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu Ubezpieczonego,
 - 4) w spółkach cywilnych – wspólników oraz ich pełnomocników,
 - 5) w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – przedsiębiorców oraz ich pełnomocników.
3. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do zdarzeń ubezpieczeniowych na podstawie niniejszej klauzuli ograniczona jest do sumy ubezpieczenia danego rodzaju ubezpieczonego mienia.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

11. Klauzula

Katastrofa budowlana

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek katastrofy budowlanej.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) w budynkach starszych niż 50 lat – w budynkach o konstrukcji drewnianej lub stalowej,

- 2) w budynkach starszych niż 90 lat – w budynkach o konstrukcji murywanej i żelbetowej,
- 3) powstałe wskutek wadliwego wykonania budynku lub wykonania budynku z użyciem wadliwych materiałów.
3. W przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej Ubezpieczony zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia o katastrofie budowlanej podmiotu wskazanego w art. 75 ust 1 Prawa Budowlanego.
4. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 500.000 PLN, z zastrzeżeniem, że nie może być wyższy niż suma ubezpieczenia danego rodzaju mienia w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
5. Towarzystwo nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 300 PLN.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

12. Klauzula

OC z tytułu zanieczyszczenia środowiska

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo rozszerza ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego o szkody polegające na nagłym i nieprzewidzianym wylądowaniu, rozproszeniu, wydzielaniu się (wycieku) lub ulotnieniu: dymu, sadzy, pary, kwasów, zasad, toksycznych chemikaliów, zbędnych materiałów i innych substancji, uszkadzających lub zanieczyszczających glebę, atmosferę, ciąg wodny lub część powierzchni wody, skutkujące:
 - 1) powstaniem szkody na osobie lub w mieniu, bądź
 - 2) koniecznością poniesienia przez poszkodowanego kosztów usunięcia, neutralizacji lub oczyszczenia gleby z substancji zanieczyszczających, pod warunkiem, że konieczność usunięcia zanieczyszczeń została stwierdzona decyzją administracyjną upoważnionych organów.
2. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność wówczas, gdy zostaną spełnione łącznie wszystkie poniższe warunki:
 - 1) zdarzenie powstało w wyniku działania lub zaniechania Ubezpieczonego, w ramach prowadzonej działalności,
 - 2) zdarzenie wywołujące powstanie szkody jest nagłe, przypadkowe, niezamierzone i nieprzewidziane przez Ubezpieczonego zachowującego należyłą staranność w prowadzeniu działalności gospodarczej,
 - 3) przyczyna powstania szkody jest bezsporna,
 - 4) zdarzenie ubezpieczeniowe zostało potwierdzone protokołem służb ochrony środowiska, straży pożarnej lub Policji,
 - 5) zdarzenie ubezpieczeniowe powodujące szkodę zaistniała w okresie odpowiedzialności Towarzystwa, a pierwsza szkoda powstała (ujawniła się) nie później niż w ciągu 72 godzin od początku zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Limit odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia wynosi 30.000 PLN.
4. Poza wyłączeniami określonymi w § 4 ust. 4 i 5 oraz w § 43 OWU Towarzystwo, nie odpowiada za szkody:
 - 1) w środowisku naturalnym ujawnione po upływie 72 godzin od momentu rozpoczęcia występowania szkody,
 - 2) w postaci kosztów usuwania substancji szkodliwych dla środowiska z nieruchomości, która stanowi własność Ubezpieczonego lub znajduje się pod jego kontrolą.
5. Ubezpieczony dodatkowo obowiązany jest:
 - 1) stosować się ściśle do obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisów prawa powszechnie obowiązującego dotyczących ochrony środowiska w sprawie produkowania, przetwarzania, przechowywania i usuwania substancji szkodliwych dla środowiska,
 - 2) należyście użytkować i konserwować urządzenia używane przy czynnościach wymienionych w pkt 1, a także urządzenia zabezpieczające i alarmowe,
 - 3) stosować się do zaleceń wydanych przez służby ochrony środowiska i inne organy administracyjne.
6. W przypadku, gdy Ubezpieczony nie dopełni obowiązków wymienionych w ust. 5, Towarzystwo odmówi wypłaty odszkodowania za zaistniałą szkodę w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie lub rozmiar szkody.
7. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie rzeczowej wynosi 200 PLN.
8. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

13. Klauzula

Ubezpieczenie słomy złożonej w stogi na terenie gospodarstwa rolnego

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody w słomie i sianie złożonym w stogi, stanowiących środki obrotowe, będące skutkiem zdarzenia ubezpieczeniowego powstałego na terenie gospodarstwa rolnego poza siedliskiem, przy czym:
 - 1) limit sumy ubezpieczenia na jeden i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe wynosi do 200.000 PLN, jednak nie więcej niż 50% sumy ubezpieczenia środków obrotowych ubezpieczonych w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
 - 2) suma ubezpieczenia jednego stogu słomy czy siana nie może być większa niż 50.000 PLN,
 - 3) zachowana zostanie odległość pomiędzy najbliższymi stogami słomy lub siana wynosząca co najmniej 100 metrów,
 - 4) wokół stogu słomy i siana, w ciągu całego okresu ubezpieczenia, utrzymywany będzie pas gleby w „czarnym ugorze” o szerokości co najmniej 10 metrów – dotyczy przypadku, gdy stogi słomy ustawione będą na gruntach ornych lub łąkach i pastwiskach.
2. W odniesieniu do szkód powstałych w słomie i sianie złożonym w stogi poza siedliskiem ustanawia się udział własny w każdej szkodzie w wysokości 10%.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

14. Klauzula

Przeniesienie mienia

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej Towarzystwo w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk (z wyłączeniem budynków i budowli), obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu również w przypadku jego przeniesienia do innej ubezpieczonej lokalizacji.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych podczas transportu (w tym podczas załadunku i rozładunku), prac demontażowych/budowlano-montażowych (w tym podczas prób i testów).
3. W przypadku szkody, Ubezpieczony zobowiązany jest złożyć oświadczenie o fakcie przeniesienia mienia z określeniem jego sumy ubezpieczenia oraz daty zmiany miejsca ubezpieczenia.
4. Limit odpowiedzialności dla mienia przeniesionego do innej lokalizacji wynosi 30% sumy ubezpieczenia danego rodzaju mienia w zakresie standardowym ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk.
5. Odpowiedzialność Towarzystwa w stosunku do zdarzeń ubezpieczeniowych na podstawie niniejszej klauzuli ograniczona jest do sumy ubezpieczenia danego rodzaju ubezpieczonego mienia.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

NOTATKI

The page contains a large, light purple watermark of the University of Wroclaw logo, which is a stylized 'W' and 'U' intertwined, with a white circle in the center. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.

NOTATKI

The page contains a large, light purple watermark of the University of Wroclaw logo, which is a stylized 'W' and 'U' with a circular element in the center. The page is filled with horizontal dotted lines for writing.



SIEDZIBA: Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13,
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000033284
NIP 526-10-33-426, REGON 012114579
www.tuw.pl